

ДИПЛОМНА РОБОТА

АНАЛІЗ ТА ПРОГНОЗУВАННЯ РИНКУ ДОРОГОЦІННИХ МЕТАЛІВ

ЗМІСТ

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ АНАЛІЗУ ТА ПРОГНОЗУВАННЯ РИНКУ ДОРОГОЦІННИХ МЕТАЛІВ

1.1 Специфіка товарів та організації торгів на ринку дорогоцінних металів

1.2 Методи фундаментального аналізу ринку дорогоцінних металів

1.3 Методи технічного аналізу ринку дорогоцінних металів

РОЗДІЛ 2. ДОСЛІДЖЕННЯ РИНКУ ДОРОГОЦІННИХ МЕТАЛІВ ТА РЕЗУЛЬТАТІВ ЗАСТОСУВАННЯ МЕТОДІВ АНАЛІЗУ І ПРОГНОЗУВАННЯ

2.1 Аналіз тенденцій ринку по основним дорогоцінним металам

2.2 Прогнозування руху ринку дорогоцінних металів методами фундаментального аналізу

2.3 Прогнозування руху ринку дорогоцінних металів методами технічного аналізу

РОЗДІЛ 3. ВДОСКОНАЛЕННЯ МЕТОДІВ АНАЛІЗУ ТА ПРОГНОЗУВАННЯ РИНКУ ДОРОГОЦІННИХ МЕТАЛІВ

3.1 Використання циклічного підходу (економічні цикли Еліота) для прогнозування руху ринку дорогоцінних металів

3.2 Дослідження кореляції ринку дорогоцінних металів з іншими ринками

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

ВСТУП

Аналіз ролі дорогоцінних металів, та, в-першу, чергу золота у світовій економіці на сьогоднішній день є досить актуальним, оскільки за останні кілька десятиріч світовий ринок золота істотно змінився, як за функціональними, так і за структурними параметрами. Такі зміни відбувались у межах глобального процесу «демонетизації» золота як основного монетарного активу. Зміни його монетарних функцій та властивостей мали місце завдяки трансформації світової валютно-фінансової системи, геополітичній напрузі та розвитку нових технологій.

Золото загубило ряд своїх функцій як монетарного активу: воно вже не є загальним еквівалентом, що порівнює цінності всіх інших товарів, не використовується як критерій утворення валютних курсів, тому що національні грошові одиниці тепер не мають офіційного золотого змісту. Золото втратило і функцію світових грошей, якими тепер є кредитно-паперові грошові одиниці – штучні міжнародні валюти.

Однак золото та інші дорогоцінні метали придбали нові функції, в тому числі функції незамінного сировинного компоненту у багатьох галузях світового господарства, а також зміцнили свою властивість як надійного й ліквідного інвестиційного активу та засобу збереження ліквідних активів.

Актуальність теми бакалаврської роботи полягає в необхідності (на порозі вступу України до СОТ та глобальної лібералізації ринків) вивчення та впровадження світових методологічних підходів до прогнозування руху сучасного ринку дорогоцінних металів та формування цін на дорогоцінні метали на світових ринках.

Об'єктом бакалаврського дослідження є динаміка руху цін і обсягів пропозиції та попиту на дорогоцінні метали на світових біржових ринках.

Предметом бакалаврського дослідження є аналіз достовірності прогнозування руху цін на ринках дорогоцінних металів з застосуванням методів фундаментального та технічного аналізу.

Метою бакалаврської роботи було дослідження ефективності застосування інструментів і методів фундаментального та технічного аналізу цін на ринках дорогоцінних металів для оцінки можливості їх використання в прогнозах тенденцій курсів дорогоцінних металів на світових ринках дорогоцінних металів.

Інформаційною базою бакалаврського дослідження були матеріали з Інтернет – сайтів Національного банку України, Української біржі дорогоцінних металів, Лондонської біржі дорогоцінних металів, матеріали щорічних оглядів ринків дорогоцінних металів фірми «Gold Field Mineral Services Limited».

Практична цінність отриманих в бакалаврському дослідженні результатів полягає в виявленні основних тенденцій та правил прогнозування цін на ринку дорогоцінних металів. Так на фоні глобалізації світового ринку основним фактором довгострокового впливу на ринку дорогоцінних металів є результати фундаментального аналізу, тобто ціни на золото та інші дорогоцінні метали знаходяться в сильному кореляційному зв'язку з цінами на енергоносії, які імпортуються основними промисловими країнами світу з районів добичі, та рівнем промислового індексу Доу-Джонса по стану діяльності основних корпорацій світу. В той же час короткострокові тенденції ринку для трейдерів добре описуються механізмами технічного аналізу ринку дорогоцінних металів, тобто рух цін ринку за 5 місяців 2007 року описується класичним висхідним трендом Доу-Джонса з послідовними максимумами (піками) цін, де кожний наступний пік за величиною є більше попереднього, а лінії підтримки та опору є основою для довгострокового прогнозу коридору можливих цін для ф'ючерсної торгівлі та хеджування.

РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ АНАЛІЗУ ТА ПРОГНОЗУВАННЯ РИНКУ ДОРОГОЦІННИХ МЕТАЛІВ

1.1 Специфіка товарів та організації торгів на ринку дорогоцінних металів

Ринки дорогоцінних металів – це, в основному, ринки золота, срібла, платини та паладію.

Золото, Au (aurum) хімічний елемент ІВ підгрупи (Cu, Ag, Au) періодичної системи елементів, шляхетний метал. Золото широко використовується в монетній справі, карбуванні, ювелірних виробках, творах мистецтва й в умовах товарного виробництва виконує функцію загального вартісного еквівалента. У природі, як правило, зустрічається у вільному стані (самородне золото). Відомо людству зі стародавності і застосовується принаймні вже 6000 років. Золото легко обробляється і віддавна цінується за красу і корозійну стійкість. У мінералах зустрічається тільки в з'єднаннях з телуром чи селеном, що, однак, дуже рідко (наприклад, теллуриди, такі, як кренерит $AuTe_2$ і сильванит $(AuAg)Te_2$).

Золото, в основному, супроводжується мінералами срібла, міді і зрідка інших металів, золоті руди можуть містити дорогоцінні метали платинової групи. Природне золото зустрічається в золотоносних пісках, у виді тонких прожилок у кварці, але виявляли його й у виді великих самородків, до 82 кг. Морська вода також містить сліди золота, але незважаючи на всі спроби витяг його з морської води комерційно не вигідно. По оцінках, загальна маса золота на Землі складає приблизно 210 000 т, що відповідає кубу з ребром біля 35 м.

Платина самородна, Pt — мінерал класу самородних металів. До групи платини самородної відносяться мінерали, що представляють собою природні тверді розчини платини, заліза, іридію, паладія, родію, осмію, рідше — золота, нікелю і міді. Найбільш розповсюджений мінерал —

поліксен, що містить 80—88% Pt; 5-11% Fe; 1-4% Ir; 0,1-1,0% Pd; 0,1-0,8% Rh; 0-0,8% Cu, нікелю — до десятих часток відсотка. Сьогодні платина не тільки дорогоцінний метал, але – що значно важливіше – один з важливих матеріалів технічної революції. Щорічний світовий видобуток платини – менше 100 т, але різні області сучасної науки, техніки і промисловості без платини існувати не можуть. Вона незамінна в багатьох відповідальних вузлах сучасних машин і приладів. Вона – один з головних каталізаторів сучасної хімічної промисловості. Нарешті, вивчення з'єднань цього металу – одна з головних «галузей» сучасної хімії координаційних (комплексних) з'єднань.

Паладій став відомий у світі завдяки відомому у Лондоні торговцю мінералами містер Форстеру, який не висловив особливого подиву, коли в один із осінніх днів 1803 р. одержав листа від особи, що побажала залишитися невідомою. На дорогому паперу, прекрасним почерком було викладене прохан-ня: спробувати продати невелику кількість нового металу паладію, який ні зовнішнім виглядом, ні властивостями не уступає дорогоцінній платині. До листа був прикладений невеликий і не дуже важкий злиток. Форстер погодився – метал був дійсно красивий. До того ж ніщо так не притягає людей, як випадки незвичайні і таємничі. А торговець може з них витягти і вигоду, якщо знає користь у рекламі. Незабаром повідомлення про паладієвий злиток, що продається в магазині Форстера, стала надбанням гласності, і навколо нового металу розгорілися пристрасті.

Срібло - при описі будь-якого елемента прийнято вказувати його першовідкривача й обставини відкриття. Таких даних про елемент №47 людство не має. Сріблом люди стали користуватися ще тоді, коли не було вчених. Порозумівається це просто; як і золото, срібло колись досить часто зустрічалось в самородному виді.

Основна термінологія характеристик предметів торгів на ринках дорогоцінних металів:

- маса банківського металу - маса банківського металу може бути

виражена в грамах або в трійських унціях. Облікова вагова одиниця банківських металів - трійська унція (31,1034807 грама).

- маса в лігатурі (лігатурна маса) - це фактична загальна маса сплаву або порошку, яка містить дорогоцінний метал;

- маса металу в чистоті (хімічно чистого металу) - це фактичний вміст основного дорогоцінного металу в сплаві або порошку;

- мірні зливки - це зливки банківських металів масою 1 кг і менше, проба яких становить не менше 999,9 для золота, 999 - для срібла, 999,5 - для платини і паладію;

- монети, вироблені з дорогоцінних металів - це монети з пробами не нижче ніж: для золота - 995, для срібла - 999, для платини і паладію - 999,5, які не є законним засобом платежу на території України, та іноземні монети з пробами не нижче ніж: для золота - 900, для срібла - 925, для платини і паладію - 999;

- найвищі проби банківських металів у зливках і порошках - це проби не нижче ніж: для золота - 995,0; для срібла - 999,0; для платини і паладію - 999,5;

- порошки банківських металів - це золото, срібло, платина і паладій у вигляді порошкоподібної субстанції з вмістом хімічно чистого основного дорогоцінного металу для золота не менше 99,99%, для срібла не менше 99,9%, для платини і паладію не менше 99,95% лігатурної маси порошку, що упаковані в скляні ампули або пластмасові банки з маркуванням визнаного виробника;

- стандартні зливки - це зливки банківських металів, які відповідають стандартам якості, прийнятим Лондонською асоціацією ринку дорогоцінних металів та учасниками Лондонського ринку платини та паладію, або технічним умовам ДСТ 28058-89, ДСТ 28595-90, ДСТ 12341-81, ДСТ 12340-81, прийнятим Міждержавною радою зі стандартизації, метрології і сертифікації;

У залежності від години постачання дорогоцінних матеріалів ринки

дорогоцінних металів розподіляються на : «спот» ринки постачання металів проти сплати готівкою; ф'ючерсні ринки; опціонні ринки.

У залежності від ступеня державного регулювання ринки золота поділяються на чотири основні категорії:

- світові – у Лондоні, Цюріху, Франкфурті, Чикаго, Гонконгові;
- внутрішні вільні – у Мілані, Парижі, Ріо-де-Жанейро;
- місцеві контрольовані – в Афінах, Каїрі;
- «чорні» ринки – у Бомбеї.

Сумарна кількість золота, добутого з надр Землі в історично доступний для огляду період, по оцінках фахівців, перевищує 115 тис. тонн. З них більш 40% представлено ювелірними виробами, 30% зосереджено в державних резервах, майже 20% знаходиться у тезавраторів (у виді злитків і монет) і тільки 10% використовується промисловістю в технічних і технологічних цілях. Основну масу золота споживають країни, що розвиваються в Азії - в силу своїх культурних і релігійних звичаїв. Помітне збільшення попиту в цих країнах обумовлено підвищенням платоспроможності населення і відносно низькими цінами ювелірних виробів. В розвинутих європейських країнах золото в прикрасах витісняється штучними матеріалами (вплив моди, популярність дешевої біжутерії).

Основні учасники ринків дорогоцінних металів – маркет мейкери та брокерські контори, які представляють:

1. З боку продавців :

- золотодобувні корпорації;
- афінажні виробництва по переробці золотого лому;
- держрезерви національних банків, які зменшують накоплені запаси дорогоцінних металів;
- приватних тезавраторів та інвесторів, які продають раніше накоплені запаси зливки дорогоцінних металів;
- спекулянтів та хеджерів, які грають на форвардних, ф'ючерсних та опціонних контрактах з дорогоцінними металами;

2. З боку покупців :

- виробництва ювелірної промисловості;
- промислово-технічні виробництва з використанням дорогоцінних металів;
- зубне виробництво;
- інвесторів та агентів інвесторів (комерційні банки);
- приватних тезавраторів (споживачів-колекціонерів мірних зливків);
- спекулянтів та хеджерів, які грають на форвардних, ф'ючерсних та опціонних контрактах з дорогоцінними металами;
- державні резерви центральних банків;

А) Ринок золота в Лондоні.

У своїй дійсній формі цей ринок існує з 1919 р. Основним його учасником залишається усі той же клуб «фірм» - золоті брокери Лондона (London Billion Brokers).

Саме на Лондонському золотому ринку сформувалася процедура фіксинга, що виконується з 1919 р. двічі в день. Фіксинг — визначення ведучими учасниками ринку рівноважної ціни дорогоцінного металу в конкретний момент часу на основі співвідношення існуючого попиту та пропозиції. АМ - час від 00:00 до 12:00 (ранковий час), РМ - час від 12:00 до 24:00 (вечірній час). Фіксинг золота в Лондоні відбувається два рази в день: у 12:30 (АМ) і 17:00 (РМ) по київському часу. Фіксинг срібла в Лондоні відбувається один раз в день: з 14:00 до 14:15 по київському часу приймаються заявки, після чого фіксується ціна. Фіксинг платини і паладія в Лондоні відбувається два рази в день: у 11:45 (АМ) і 16:00 (РМ) по київському часу.

Об'єктом торгівлі на фіксингу є мірні злитки (по 12, 5 кг), величина 1 лота торгів – 150 кг(12 зливків).

Досить довго Лондонський золотий ринок був ринком для нерезидентів, тому що, відповідно до Акта валютного контролю, резиденти Великобританії не мали право здобувати золото, а професійні дилери повинні

були одержувати ліцензію в Банку Англії.

У жовтні 1979 р. Уряд Англії зняв ці обмеження, але рішення було трохи спізнілим, оскільки швидко розвивалися ринки в США і Швейцарії, що давали можливість використовувати в операціях із золотом сучасні похідні фінансові інструменти (ф'ючерси й опціони).

Б) Ринок золота в Цюріху.

Найбільшим центром торгівлі золотом у 1970-х роках став Цюріх. З початку 1980-х років Швейцарія імпортувала у середньому від 1200 до 1400 тонн золота в рік, а експортувала від 100 до 1200 тонн. Про велику роль Цюріха, як європейського центра торгівлі золотом свідчить те, що золотий імпорт Швейцарії складає 70% від річного видобутку золота в західних країнах (40% від світового обсягу видобутку золота), з яких потім 60% реекспортується в різні країни світу. Маркет-мейкерами цюрихського ринку є «велика трійка» банків (UBS+SBC, Credit Swiss), що дуже швидко адаптувалися до нових ринкових умов і змін у вимогах своїх клієнтів. Цим банкам належить велика брокерська фірма Premex AG, що робить не тільки угоди «спот», але працює і на форвардному й опціонному ринках.

Перевагою швейцарських банків перед іншими є їхня широка присутність на світових ринках золота в різних регіонах світу. Вони представлені на ринках дорогоцінних металів у Європі (Цюріх, Женева, Лондон), США (Нью-Йорк), Далекий Схід (Токіо, Сінгапур, Гонконг), в Австралії (Мельбурн).

в) Ринок золота в США

Демонетизація золота в 1970 -х роках уможливила скасування проіснувавшего 40 років «Акта золотої заборони», відповідно до якого громадяни США не мали права на приватне володіння золотом у зливковій формі. Лібералізація торгівлі золотом привела до швидкого перетворення Нью-Йоркської товарної біржі (COMEX) і Міжнародного Валютного Ринку (ІММ) Чикагської Товарної біржі (СМЕ) у найбільші центри торгівлі золотими ф'ючерсними контрактами. Саме в цих центрах полягає більш 90%

ф'ючерних контрактів на постачання золота. Одночасно з ф'ючерною біржовою торгівлею золотом у Нью-Йорку існує ринок золота в зливковій формі.

Становлення національного ринку дорогоцінних металів є специфічним процесом. Часто споживач в Україні, почувши ціни на Лондонській біржі, прибігає із широко розкритими очима і просить купити метал за лондонською ціною. У цій ситуації можна відповісти тільки наступне. Існує список маркетмейкерів — компаній, що впливають на біржову ціну. Їх всего 14. Є список звичайних учасників біржі, що можуть брати участь у торгах. Їх біля сорока.

У встановленні фіксинга золота два рази в день бере участь п'ять фінансово-інвестиційних компаній. При цьому якщо хочеш щось придбати за ціною лондонського фіксинга, потрібно купити як мінімум 1 лот, тобто 155 кг. Це будуть злитки 12,5 кг, чистоти 99,5, що для продажу споживачу не придатні. Їх треба очистити до 999,9, зробити мірні злитки, перевезти, розмитнити.

Можна придбати золото за кордоном, але в залежності від законодавства країни, можливо, прийдеться заплатити податки, а, крім того, одержати індивідуальну ліцензію НБУ на ввіз металу в Україну, що зажадає витрат не стільки грошей, скільки часу і нервів. У підсумку реально може вийти сума, максимально наближена до цін на українському ринку чи навіть вище.

Для продажу на ринках дорогоцінні метали повинні відповідати Міжнародним стандартам якості, прийнятим Лондонською асоціацією ринку дорогоцінних металів (LBMA), що позначені в документах асоціації як стандарт London good delivery і містять такі вимоги:

I. Для злитків золота:

- Маса чистого золота в злитку – від 350 до 450 тройських унцій (від 10886 до 13754 г).

- Вага кожного злитка може бути виражена у тройських унціях і бути

кратній 0,025 унції.

- Чистота металу - не менш 995 частин хімічно чистого золота на 1000 частин лігатурної ваги.

На злитку повинні бути такі обов'язкові мітки:

- серійний номер;
- проба;
- клеймо виготовлювача;
- рік виготовлення злитка (вимога діє з 1988 року).

Злиток не повинний мати внутрішніх пір, поглиблень і інших недоліків. Він повинний бути зручним для переносу і складування.

II. Для злитків срібла:

- Вага злитка – від 500 до 1250 трійських унцій (від 15552 до 38879 г).
- Вага кожного злитка повинний бути виражений у трійських унціях і бути кратною 0,10 унції

- Чистота металу – не менш 999 частин хімічно чистого срібла на 100 частин лігатурної ваги.

На злитку повинні бути такі обов'язкові мітки:

- серійний номер;
- проба;
- клеймо виробника;

- вага в трійських унціях чи кілограмах (вага злитка в кілограмах повинний бути переведений у трійські унції і відповідати вищевказаним вимогам).

Злиток повинний бути правильної форми, зручним для переносу і складування. На поверхні не повинне бути пір, поглиблень і інших недоліків. Краї злитка повинні бути прямими і негострими.

III. Для злитків (пластин) платіни:

1. Вага злитка (пластини) – від 32.150 до 192.904 трійських унцій (від 1000 до 6000 г).

2. Чистота металу - не менш 999,5 частин хімічно чистого металу на

1000 частин лігатурної ваги.

На злитку повинні бути такі обов'язкові мітки:

- серійний номер;
- проба;
- букви PT чи PLATINUM ;
- клеймо виробника;
- вага в грамах чи трійських унціях.

Як показує аналіз даних по банківському ринку торгів дорогоцінними металами в Україні, існуючий ринок практично працює тільки по золоту, а його обсяг не досягає навіть 1 лота (155 кг) Лондонської біржі.

На відміну від партнерів по СНД, першочергові завдання, які вирішує нині Україна, не пов'язані з розвідкою, видобутком чи афінажем дорогоцінних металів. На українській території знайдено понад 230 родовиявлень золота, причому запаси родовищ десяти з них становлять близько 100 т кожне. Однак поки що це не стало чинником, який активно впливає на розвиток ринку, де практично не відбувається торгівля нововидобутим вітчизняним золотом, а обсяги перероблення «жовтого» металолому незначні.

1.2 Методи фундаментального аналізу ринку дорогоцінних металів

У застосуванні до фінансових ринків, кількісні методи прогнозування підрозділяються, як відомо, на дві групи істотно різних підходів:

- технічний аналіз,
- фундаментальний аналіз.

Фундаментальний аналіз встановлює зв'язок валютних курсів та, відповідно, курсів дорогоцінних металів з економічною ситуацією і конкурентним положенням торгуючих країн, пояснює мету й інструменти фінансової політики центральних банків, показує співвідношення між різними фінансовими ринками, причини їхніх зльотів і падінь.

Технічний аналіз заснований на впевненості в тому, що «ринок враховує всі», і отже, у поведженні цін уже закладений облік всіх істотних факторів. Якщо ринок дійсно є ринком, то його рух складається як результат рішень великого числа учасників у сумі, і привабливою всією доступною інформацією, що вони використовують у прийнятті рішень про свої операції. Результат цих рішень - поведження ціни, і спостерігаючи за ними Ви маєте доступ до всієї ринкової інформації. Насправді трейдеру треба дуже мало - знати напрямок руху ціни. Технічний аналіз і дає величезну кількість інструментів, що дозволяють із графіків цін вивести корисні прогнози.

І технічний і фундаментальний аналіз - це статистика ринків. Але фундаментальний аналіз дивиться на ринок із протилежної сторони, ніж технічний. Зміни в економіці торгуючих країн, політичні вибори, що регулюють дії фінансової влади, ті ж природні катаклізми - усе це позначається на валютних курсах. І якщо одні з цих подій неможливо передбачати, то інші є цілком плановими (наприклад, час публікації економічних новин розписано на місяці вперед) або цілком прогнозованими. Отже, якщо побудувати розумні і своєчасні прогнози, то можна передбачати і майбутні рухи валютних курсів, з яких уже витягти свою вигоду.

Фундаментальний аналіз у застосуванні до ринку дорогоцінних металів вивчає міжнародні економічні, фінансові і політичні фактори, їхній взаємозв'язок і вплив на поведження валютних курсів. Таким чином, він бачить те, чого немає на графіках. Сьогодні ще ні, але завтра вже з'явиться і стане предметом технічного аналізу; будь-який рух ціни одержить тоді своє графічне тлумачення, котре можна буде використовувати в прогнозах і для відкриття позицій. Але вже післязавтра. А якщо правильно і вчасно витлумачити події, що відбуваються за графіком сьогодні, то завтра вже можна дістати прибуток.

У даний час в ході еволюції світового економічного розвитку відбувся природний розвиток поняття «гроші» – від натуралістичного(з власною вартістю грошей як перехідного засобу товарного обміну) до кредитно-

розрахункового наповнення (заснованого на паритеті вартості національного продукту країни і співвідношення з продуктивністю праці і національних продуктів інших країн світу) . При цьому вихідні поняття золота збереглися як резервні засоби розрахунків, а розвиток світових телекомунікацій привів до створення «електронних безготівкових» грошів як форми всесвітнього розрахункового засобу.

Золото продовжує відігравати значну роль як частина золотовалютних резервів, що утримуються центральними банками та наднаціональними організаціями (рис.1.4).

На сьогоднішній день країни в середньому утримують 11-12% їхніх золотовалютних резервів у золоті, хоча співвідношення значно варіюється в залежності від країни: так у США ця частка складає 61,1%, у розвинутих країнах Європи від 30% до 50%. Золоті резерви між країнами та наднаціональними установами розподіляться таким чином: Об'єднана Європа – 39% (12 411 т), США – 26%(8 135 т), МВФ та Світовий банк – 11%(4 000 т), Азія – 6%, інші країни необ'єднаної Європи та світу – 18%.

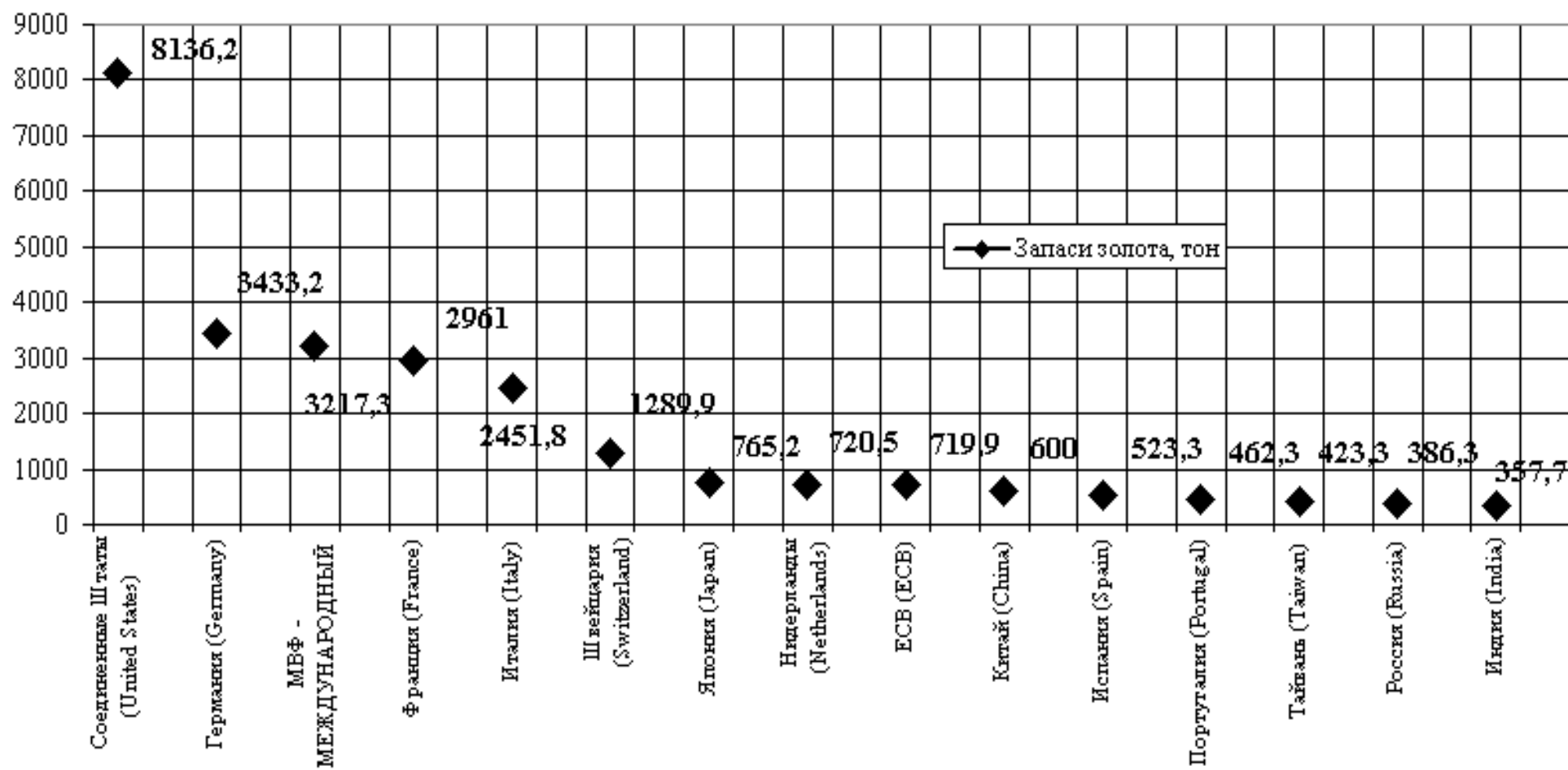

Рис.1.4 – Розподіл запасів золота в резервах національних банків країн світу, тонах

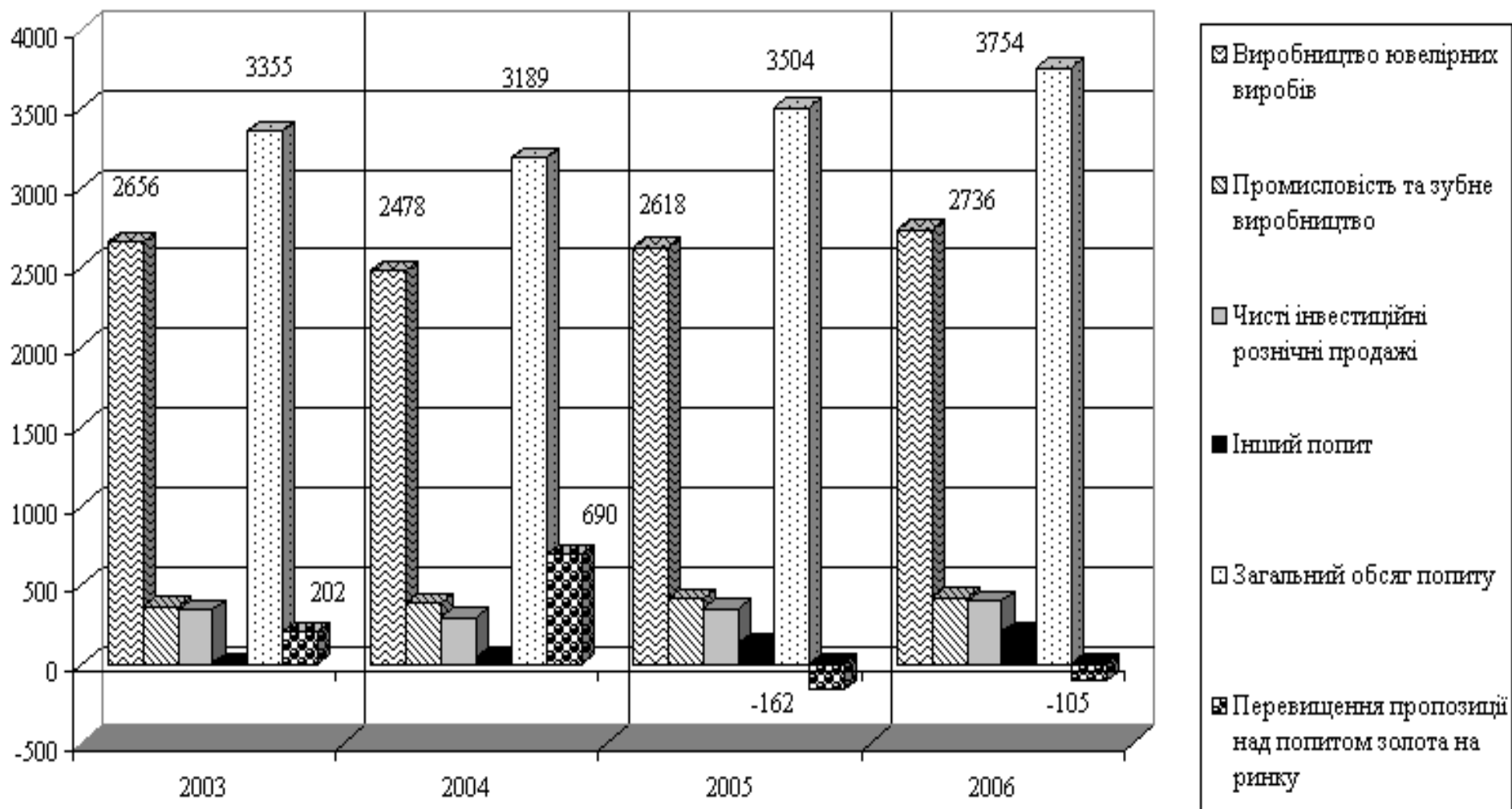

Рис.1.6 – Структура та обсяги попиту (продаж) золота на світовому ринку у 2003 –2006 роках

Сектор центральних банків у цілому виступав у ролі продавців, додаючи в середньому 480,9 т до щорічної пропозиції золота між 1998 – 2002 роками. З вересня 1999 долі велика частина цих продажів була здійснена в межах «угоди про золото» між центральними банками (Вашингтонська угода).

Побоюючись, що ціна на золото різко впаде, 15 центральних банків Європи підписали угоду, у якій встановлювали, що золото залишається важливим елементом світових монетарних резервів. Вони узгодили обмежити їх спільні продажі до 2 000 т на наступні 5 років, тобто по 400 т на рік. Дана угода була поновлена на наступні 5 років 8 березня 2004 долі на загальний ліміт у 2 500 т.

Основними інструментами методів фундаментального аналізу є використання комплексу економічних індикаторів – динаміки їх змін, корельованості змін та прогнозування тенденції руху (рис.1.8 – 1.10).

Основними економічними індикаторами є наступні:

1. Gross Domestic Product – GDP - Валовий внутрішній продукт (ВВП).

Один з основних макроекономічних показників, що представляє собою обчислену в ринкових цінах вартість продуктів і послуг, зроблених усередині країни, однак при цьому виключається доход громадян і корпорацій, що працюють за рубежом. Існують номінальний і реальний ВВП (у поточних цінах; скоректований з урахуванням інфляції (дефляції) у цінах базового року). Публікується: 15:30 (GMT+2), 3 або 4 тиждень місяця (дані за попередній квартал, з наступними коректуваннями) раз у квартал із щомісячним уточненням, в останній робочий четвер або п'ятницю.

При обчисленні GDP враховуються 4 основних компоненти: обсяг споживання (С, від Consumption), обсяг інвестицій (І, від Investments), урядові витрати (G, від Government purchases) і чистий експорт, тобто повний експорт мінус повний імпорт (X-M, від eXport - iMport):

$$GDP = C + I + G + (X - M)$$

У структурі споживання (С) звичайно розрізняються 3 підкласи: споживання товарів тривалого (більш 3 років) користування (durable goods – автомобілі, меблі і тп), короткострокового (менш 3 років) користування (nondurable goods - одяг, їжа, ліки) і послуг (services).

У процентному відношенні durable goods складають близько 15%, nondurables - близько 31%, а services - близько 54% усього споживання (мова йде про Америку). У цілому С визначає, у даний час, близько 56% ВВП і є, таким чином, його найважливішим компонентом.

Інвестиції (І) відповідають приблизно за 14% ВВП, витрати уряду (G) - соціальні виплати, озброєння, відсотки по державних облігаціях і т.п. - за 17%, і, нарешті, експорт (X - M) - приблизно за 13%. Відзначимо, що для США останній компонент ВВП було б логічніше назвати чистим імпортом, оскільки ця країна ввозить незрівнянно більше товарів і послуг, чим імпортує (тобто величина X - M негативна).

При росту GDP курс, як правило, росте. Вплив даних по ВВП на валютний ринок завжди є істотним. Іноді воно не виражено явно, якщо публікуемі цифри не були несподіваними і уже враховані (дисконтовані) ринком. Але часом воно може прийняти саму різку форму, коли виходять дані, що істотно відрізняються від прогнозів і, що є для ринку свого роду шоком. Недавній приклад такого роду - публікація зненацька високих значень по ВВП Японії за перший квартал 1999 року.

ВВП вважається як у номінальному виді (у поточних цінах), так і в цінах фіксованого періоду (реальний ВВП, Real GDP). Відношення номінального ВВП до реального є дефлятор ВВП (Implicit Price Deflator), він також публікується в якості одного з показників інфляції. Крім ВВП, використовується також близький до нього за змістом показник валового національного продукту (Gross National Product, GNP), що враховує сумарне виробництво товарів і послуг резидентами даної країни, незалежно від того, де вони знаходяться, у межах національних границь або за рубежем.

2. Average Earnings Growth - Ріст середнього заробітку.

3. Average Hourly Earnings - Середня погодинна заробітна плата.
4. Balance of Payments (Current Account) - Платіжний баланс.
5. Balance of trade - Торговельний баланс.
6. Beige Book - Економічний огляд Федеральної резервної системи США - Бежева книга.

Це збірник звітів ФРС, що представляє огляд динаміки економічного розвитку США і служить індикатором подальших дій ФРС в області кредитно - грошової політики. Budget Deficit - Public sector borrowing requirement – PSBR - Бюджетний дефіцит.

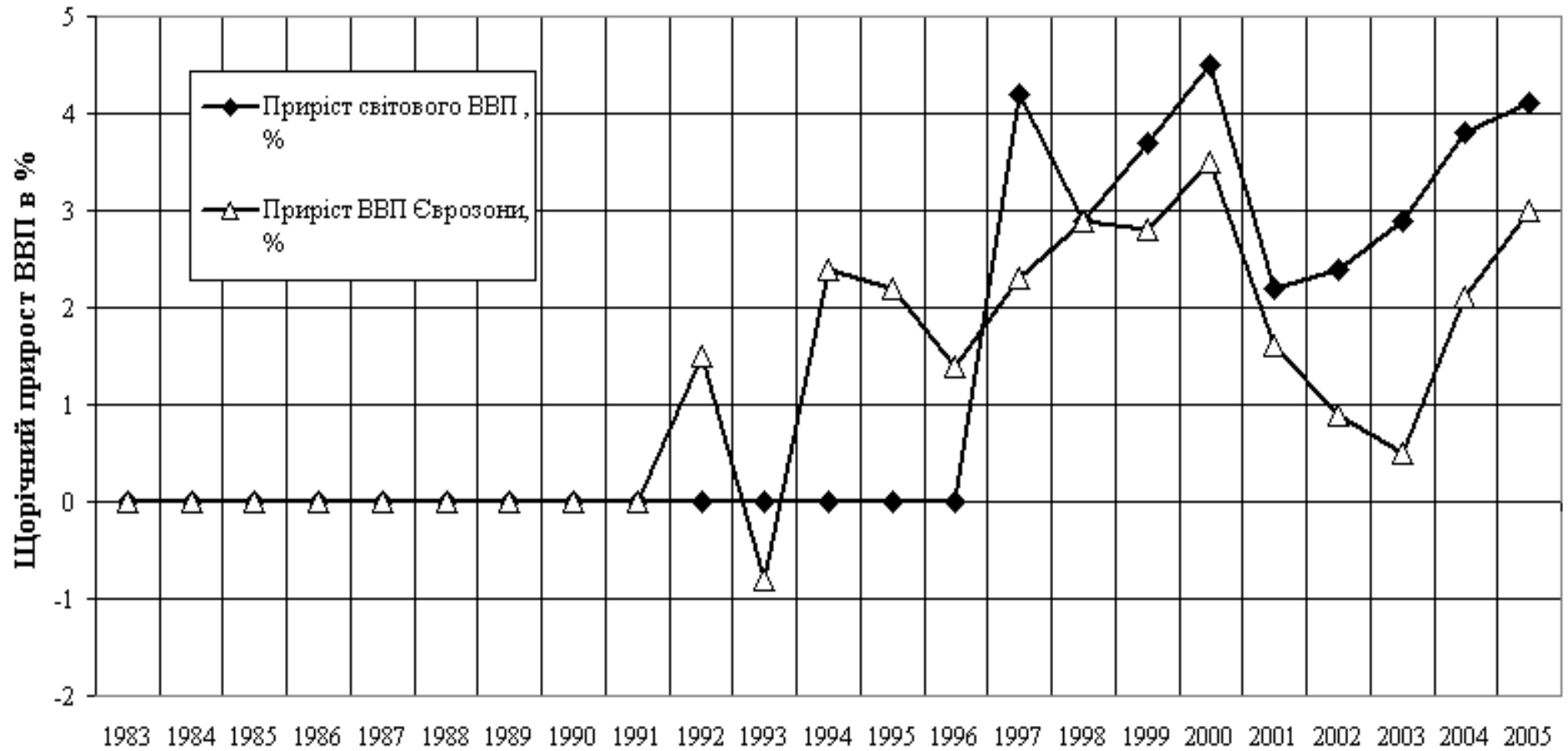

Рис.1.8 – Макроекономічні фактори – динаміка приросту валового національного продукту загалом по світовій економіці та Європейській зоні (наявні статистичні дані 1983 -2005 року)

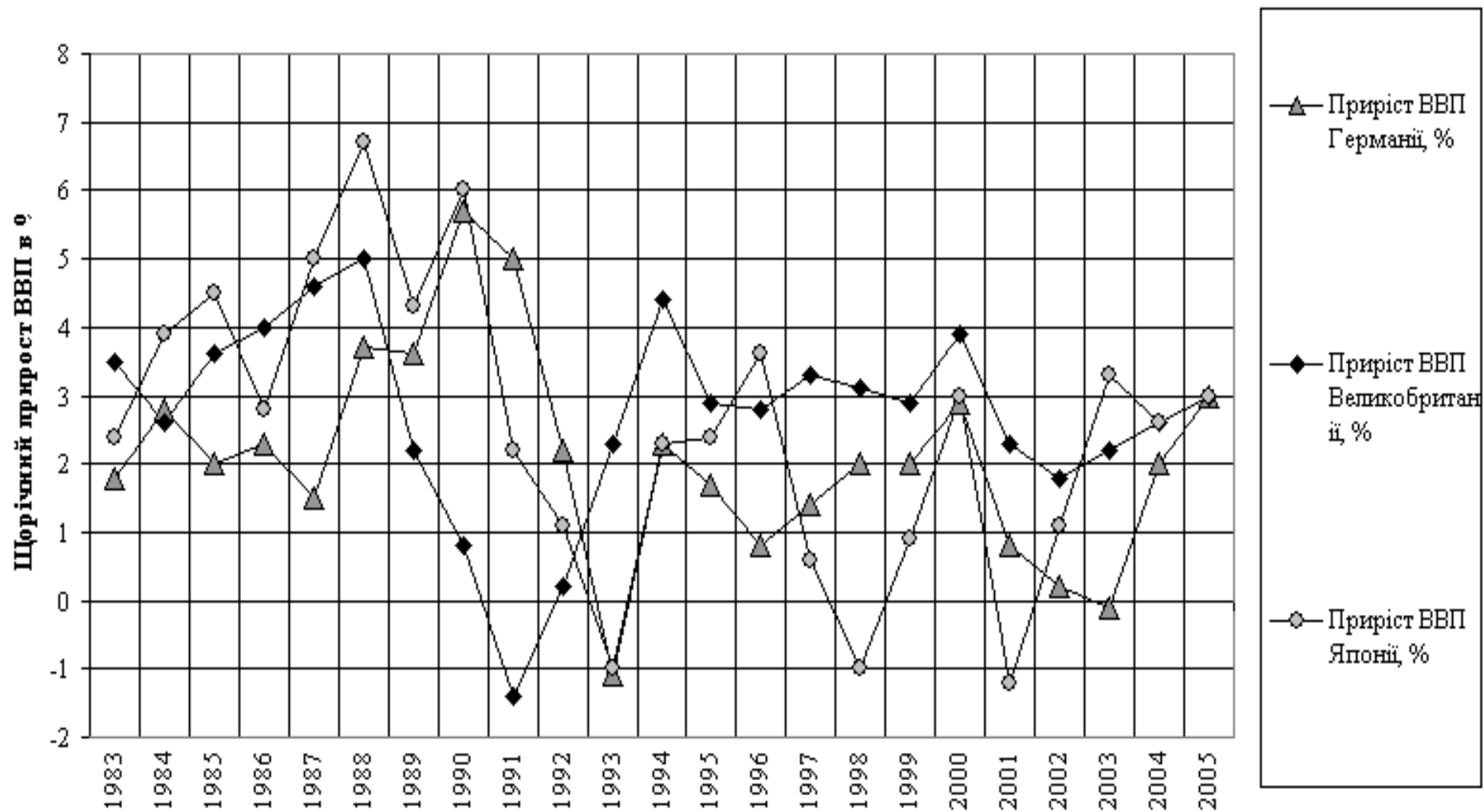

Рис.1.9. – Макроекономічні фактори – динаміка приросту валового національного продукту загалом по Германії, Великобританії та Японії (наявні статистичні дані 1983 -2005 року)

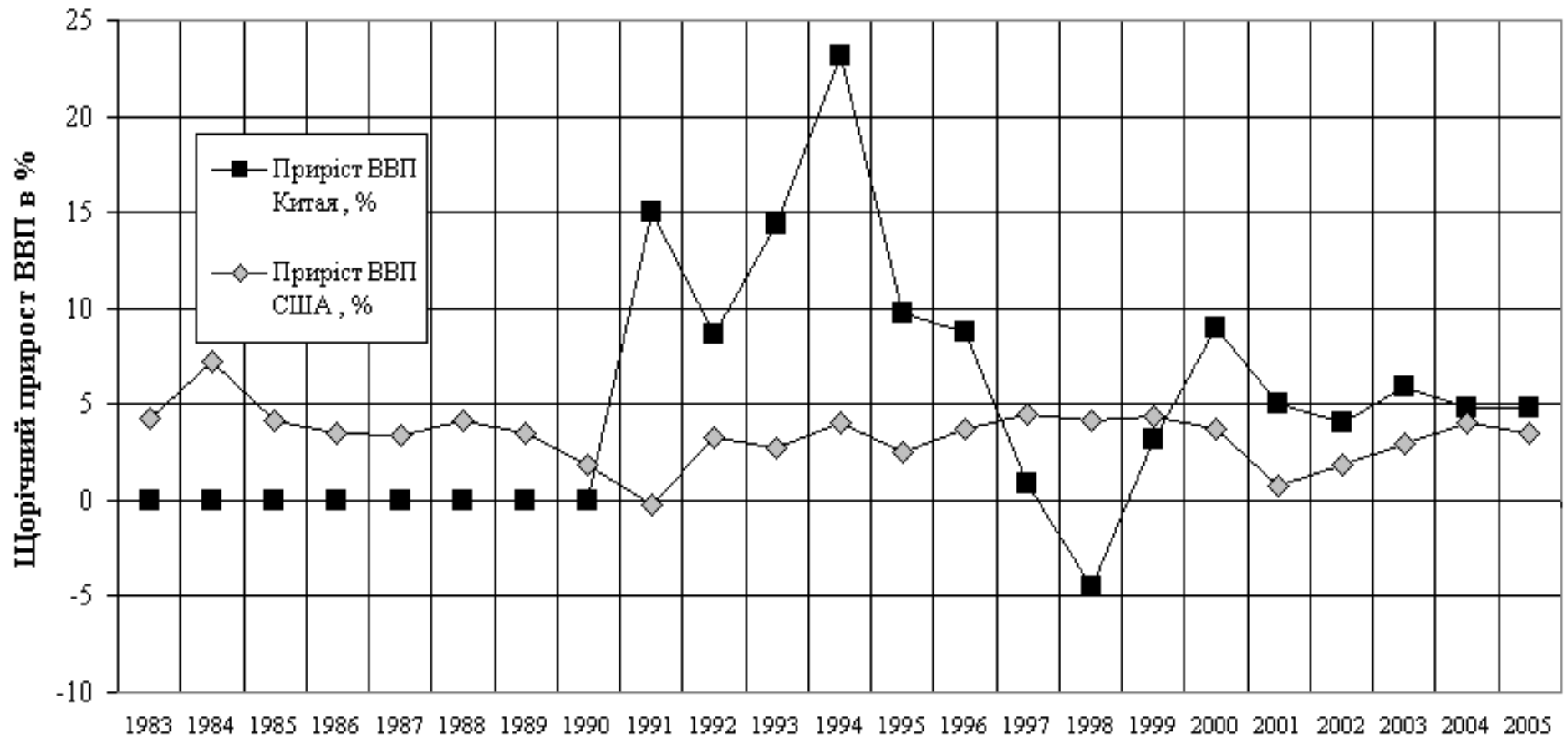

Рис.1.10 – Макроекономічні фактори – динаміка приросту валового національного продукту загалом по США та Китаю (наявні статистичні дані 1983 -2005 року)

8. Capacity Utilisation - Ємність використання.

Показник завантаженості виробничих потужностей.

9. Consumer Price Index – CPI - Індекс споживчих цін.

Цей показник оцінює зміна роздрібних цін фіксованого кошика споживачів, за винятком цін на нові товари і послуги.

10. Dow Jones Industrial Average - Індекс курсів акцій промислових компаній Доу-Джонса.

Найбільш відомий індекс американських акцій. Містить у собі 30 акцій, котируємих на Нью-Йоркській фондовій біржі. Так називаний «Доу» є барометром поведінки акцій найбільших компаній США. Індекс заснований на обчисленні темпу росту (зниження) середнєарифметической ціни всієї безлічі акцій корпорацій.

11. Export Prices - Ціни на експорт.

12. Federal Budget - Державний бюджет.

13. Import Prices - Ціни на імпорт.

14. Industrial Output - Обсяг промислового випуску.

15. Industrial Production - Індикатор промислового виробництва.

16. Interest Rates - Офіційні дисконтні ставки.

17. Money supply - Грошова маса.

18. Producer Price Index – PPI - Індекс промислових цін.

19. S&P 500 - Індекс «Стандард энд пурз».

Цей індекс публікується незалежною компанією «Стандард энд пурз». Він складається в двох варіантах - по акціях 500 корпорацій і по акціях 100 корпорацій. S&P - 500 являє собою зважений по ринковій вартості індекс акцій 500 корпорацій, що представлені в ньому в наступній пропорції: 400 промислових корпорацій, 20 транспортних, 40 фінансових і 40 комунальних компаній.

20. Tankan report - Щоквартальний економічний огляд, публікуємих департаментом досліджень і статистики Банку Японії. Tankan є найважливішим японським індикатором.

1.3 Методи технічного аналізу ринку дорогоцінних металів

Технічний аналіз - це дослідження динаміки ринку, найчастіше за допомогою графіків, з метою прогнозування майбутнього напрямку руху цін. Термін "динаміка ринку" містить у собі три основних джерела інформації, що знаходяться в розпорядженні технічного аналітика, а саме: ціну, обсяг і відкритий інтерес. Термін "динаміка цін", що часто використовується, занадто вузький, тому що більшість технічних аналітиків ф'ючерських товарних ринків використовують для своїх прогнозів обсяг і відкритий інтерес, а не тільки ціни.

Якщо технічний аналіз в основному займається вивченням динаміки ринку, то предметом досліджень фундаментального аналізу є економічні сили попиту та пропозиції, що викликають коливання цін, тобто змушують них йти нагору, вниз або зберігатися на існуючому рівні. При фундаментальному підході аналізуються «усі фактори, що так чи інакше впливають на ціну товару». Робиться це для того, щоб визначити внутрішню або дійсну вартість товару. Відповідно до результатів фундаментального аналізу, саме ця дійсна вартість і відбиває, скільки насправді коштує той або інший товар. Якщо дійсна вартість нижче ринкової ціни товару, значить товар потрібно продавати, тому що за нього дають більше, ніж він коштує насправді. Якщо дійсна вартість вище ринкової ціни товару, значить потрібно купувати, тому що він йде дешевше, ніж коштує насправді. При цьому виходять винятково з законів попиту та пропозиції.

Обоє цих підходів до прогнозування динаміки ринку намагаються вирішити одну й ту саму проблему - визначити, у якому ж напрямку будуть рухатися ціни. Але до проблеми цієї вони підходять з різних кінців. Якщо фундаментальний аналітик намагається розібратися в причині руху ринку, технічного аналітика цікавить тільки факт цього руху. Усе, що йому потрібно знати, це те, що такий рух або динаміка ринку має місце, а що саме її викликало - не так вже й важливо. Фундаментальний же аналітик буде

намагатися з'ясувати, чому це відбулося.

Одним з пояснень цього удаваного протиріччя є наступне: ринкова ціна випереджає усі відомі фундаментальні дані. Іншими словами, ринкова ціна служить випереджальним індикатором фундаментальних даних або розумінь здорового глузду. У той час як ринок уже врахував всі відомі економічні фактори, ціни починають реагувати на якісь зовсім нові, ще не відомі фактори. Саме значні періоди росту і падіння цін в історії починалися в обстановці, коли ніщо або майже ніщо, з погляду фундаментальних показників, не передвіщало ніяких змін. Коли ж ці зміни ставали зрозумілі фундаментальним аналітикам, нова тенденція вже розвивалася в повну силу.

Навіть при цьому швидкому знайомстві з азами технічного аналізу можна зрозуміти, у чим його перевага перед фундаментальним. Якщо вам необхідно вибрати якийсь один із двох підходів, то, по логіці речей, це, звичайно ж, повинний бути технічний аналіз. По-перше, по визначенню, він містить у собі дані, якими оперує фундаментальний аналіз, адже якщо вони відбиваються на ринковій ціні, значить їх уже немає необхідності аналізувати окремо. Так що аналіз графіків, по суті справи, стає спрощеною формою фундаментального аналізу. Між іншим, цього не можна сказати про останній. Фундаментальний аналіз не займається вивченням динаміки цін. Можна успішно працювати на товарному ф'ючерсному ринку, користуючись тільки технічним аналізом. Але дуже мало імовірно, що ви хоч скільки-небудь процвітаєте, якщо будете спиратися тільки на дані фундаментального аналізу.

Для порівняно нескладного підходу до біржової торгівлі назва «технічний аналіз» звучить мудро. Простіше говорячи, технічний аналіз — це метод вивчення цін, головним інструментом якого служать графіки.

Технічний аналіз майже цілком заснований на аналізі ціни й обсягу. Нижче дане тлумачення різних полів, що визначають ціну товарів і обсяг торгів.

Ціна відкриття (open): ціна першої угоди даного періоду (наприклад,

першої угоди дня). При аналізі денних даних ціна відкриття особливо значима, тому що вона відбиває одноставну думку, до якого прийшли всі учасники ринку до ранку.

Максимум (high): найбільша ціна за заданий період. Це рівень, при якому продавців було більше, ніж покупців (тобто бажаючі продати по більш високій ціні є завжди, але максимум — це найвища ціна, на яку згодні покупці).

Мінімум (low): найменша ціна за даний період. Це рівень, при якому покупців було більше, ніж продавців (тобто бажаючі купити по більш низькій ціні є завжди, але мінімум — це найменша ціна, на яку згодні продавці).

Ціна закриття (close): остання ціна за даний період. Завдяки її широкій інформаційній доступності, цю ціну частіше інших використовують при аналізі. Більшість аналітиків вважають важливим співвідношення між ціною відкриття (першою ціною) і закриття (останньою ціною).

Обсяг (volume): кількість контрактів, по яких були укладені угоди за даний період. Взаємозв'язок між цінами й обсягом (наприклад, ріст цін на тлі зростаючого обсягу) має велике аналітичне значення.

Відкритий інтерес (open interest) загальне число не реалізованих ф'ючерських або опціонних контрактів (тобто не виконаних, не закритих або з неминувим терміном дії). Відкритий інтерес часто використовується як самостійний індикатор.

Ціна попиту (покупця) (bid): ціна, що маркетмейкер готовий заплатити (тобто ціна, по якій ви зможете продати).

Ціна пропозиції (продавця) (ask): ціна, по якій маркетмейкер готовий продати (тобто ціна, по якій ви зможете купити).

Ці прості поля лежать в основі буквально сотень технічних інструментів, використовуваних для вивчення цінових співвідношень, тенденцій, моделей і т.д.

Технічний аналіз у цілому можна визначити, як метод прогнозування

ціни, заснований на математичних, а не економічних викладеннях. Цей метод був створений для чисто прикладних цілей, а саме одержання доходів при грі спочатку на ринках цінних паперів, а потім і на ф'ючерсних. Усі методики технічного аналізу створювалися окремо друг від друга і лише в 70-і роки були об'єднані в єдину теорію з загальною філософією, аксіомами й основними принципами.

Технічний аналіз – це метод прогнозування цін за допомогою розгляду графіків рухів ринку за попередні періоди часу.

Практичне використання технічного аналізу має на увазі існування аксіом.

Аксіома 1. Рух ринку враховує все (або ціни враховують все).

Любий фактор, що впливає на ціну (наприклад, ринкову ціну товару), - економічний, політичний, психологічний – заздалегідь врахований і відбитий у її графіку.

Аксіома 2. Ціни рухаються направлено.

Це припущення стало основою для створення всіх методик технічного аналізу. Головною задачею технічного аналізу є визначення напрямків руху цін (або тенденцій або трендів) для використання в торгівлі.

Визначення тенденцій, що дає Доу, виглядає в такий спосіб: при висхідній тенденції («бичий» тренд) кожен наступний пік і кожен наступний спад вище попереднього. Іншими словами, у «бичий» тенденції повинний бути абрис кривої з послідовно зростаючими піками і спадами. Відповідно, при спадній тенденції («ведмежий» тренд) кожен наступний пік і спад буде нижче, ніж попередній. Таке визначення тенденції є основним і служить відправною крапкою в аналізі тенденцій.

Існують три типи трендів – «бичий» (рух ціни нагору), «ведмежий» (рух ціни вниз) і «бічний» (ціна практично не рухається). Усі три типи трендів зустрічаються не в чистому виді, оскільки рух «по прямій» на ціновому графіку можна зустріти дуже рідко.

Тенденція діє доти, поки не подасть явних сигналів про те, що вона

змінилася.

Аксиома 3. Історія повторюється.

Аналитики припускають, що якщо визначені типи трендів працювали в минулому, то будуть працювати й у майбутньому, оскільки ці процеси заснова-ні на стійкій людській психології.

Технічний аналіз підрозділяється на два методи:

- Графічний
- Математичний - комп'ютерний аналіз .

Метод заснований на аналізі цінкових графіків - нанесення на графік зміни ціни за визначений проміжок часу. Узагальнена назва CHARTS.

Часові інтервали:

1. Місячне угруповання даних – Monthly (M)
2. Тижнева Weekly (W)
3. Денна Daily (D)
4. Внутриденні дані : Годинна Hourly (H), Півгодинна Semihourly, 15-хвилинна Quarterly, 5-хвилинна

Типи графіків в технічному аналізі CHARTS:

- a) Line – лінійний
- b) Bar – для кожного періоду угруповання визначаються чотири ціни:

- c) CandleStick (японські свічі) – якщо ціна відкриття нижче ціни закриття, тіло свічі біле . Якщо ціна відкриття вище ціни закриття – свіча темна

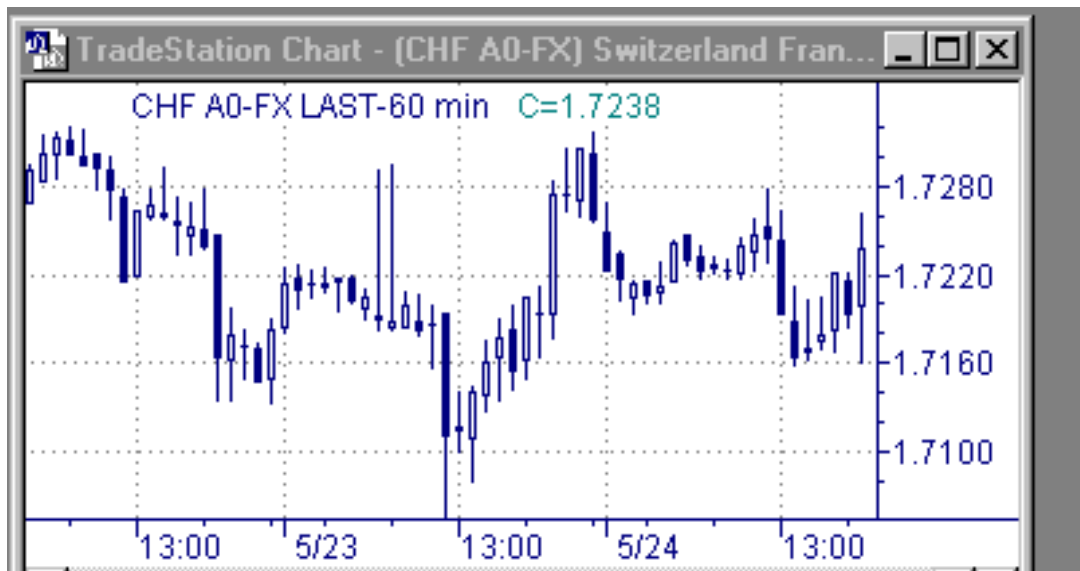

Рис.1.10 – Представлення графіків у часі у вигляді багатомірних «японських свічок»

Лінія, що ціна не може пробити нагору, називається лінією опору (Resistance – res), а лінія, що ціна не може пробити вниз, називається лінією підтримки (Support – sup). Ці лінії малюються або по кінцях Bar або за цінами відкриття (Open) , закриття (Close). Вони дають можливість покупки-продажу, попереджають події, дозволяють розпізнавати ситуацію на ринку.

Канал, що утворюється в результаті проведення рівнобіжних ліній (sup, res), є оптимальним діапазоном торговельних змін. Напрямок каналу вниз або нагору визначає тенденцію ринку (Trend). При висхідній тенденції тренд підвищується, при спадній – знижується .

Характеристика – Розворотних фігур (Reversal Patterns):

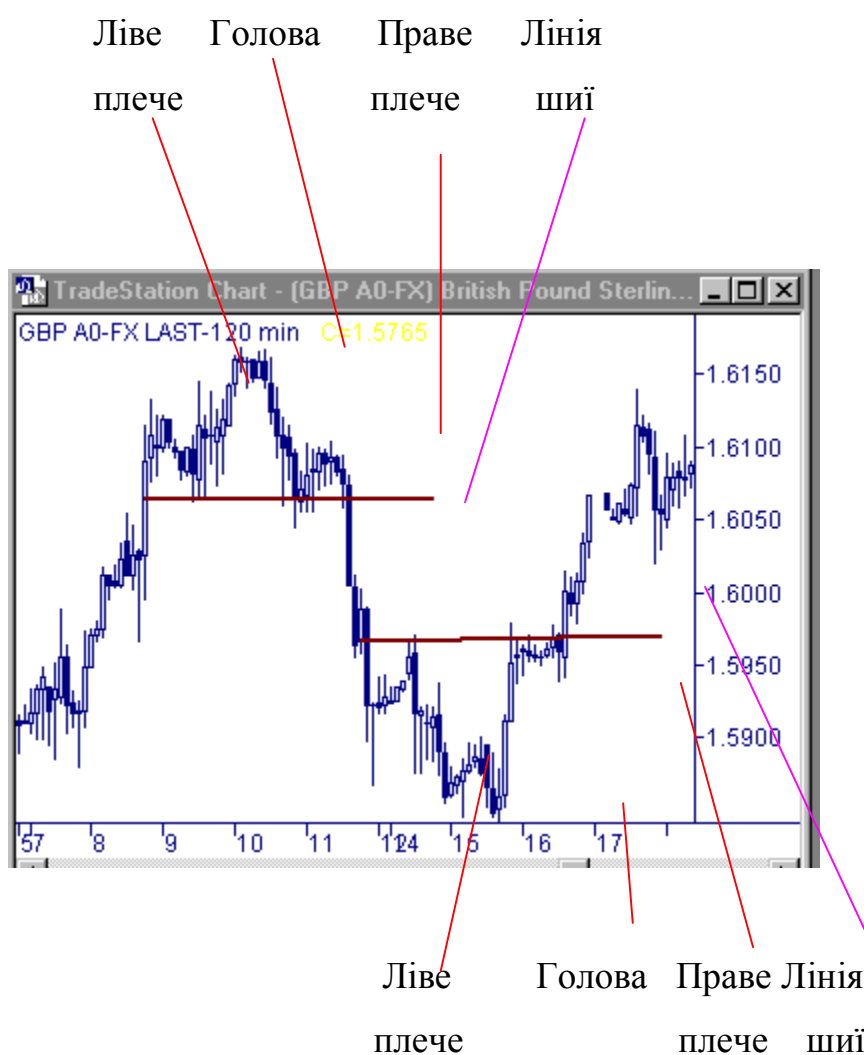

Рис.1.12 Характеристики графіка цін «Head & Shoulders - голови-плечі»

Пробій ціною лінії «ший» є сигналом початку сильного руху ринку проти попередньої тенденції. Звичайно ціни проходять відстань від крапки пробою не менш відстані від вершини «голови» до лінії «ший», відміреного по вертикалі.

Математичний метод технічного аналізу заснований на технічних індикаторах - математичних функціях побудованих на основі ціни або обсягів.

Індикатори можна розділити на дві групи:

- індикатори тенденцій (підтверджують тенденції);

- осцилятори (підказують розвороти трендів).

Індикатори тенденцій розподіляються на наступні типи:

а) Ковзні середні (Moving Average)

Ковзні середні є інструментами технічного аналізу, що згладжують коливання досліджуваної величини шляхом усереднення по деякому історичному періоду. Служать для виявлення трендів. Недоліком ковзних середніх є запізнювання усереднених значень стосовно курсу досліджуваної величини. Ковзні середні розрізняються методом усереднення .

б) Прості ковзні середні - Movings (Simple Moving Average)

Розраховується шляхом підсумовування цін закриття за визначене число одиничних періодів (барів або свіч) . P_i - ціни закриття барів або свіч

$$MA_n = (P_1 + P_2 + P_3 + \dots + P_n) / n$$

де n - часовий період розрахунку ковзної середньої .

Ця ковзна середня називається простою і використовується найчастіше. Вона має інертність. Звичайно використовують дві ковзних середніх:

$$MA_9 = 9 \text{ MA}_{14} = 14, \text{ де } 9 \text{ і } 14 - \text{ часовий період.}$$

Точка перетинання двох ковзних середніх - Moving MA_9 і MA_{14} є сигналом зміни тенденції. Недолік – це систематичне запізнювання сигналу. Достоїнство – легко визначити напрямок тренда, також можна використовувати ковзні середні з різним періодом осереднення їх лінії підтримки й опору.

Якщо ми застосовуємо три тренди, ми вибираємо потрібний Moving (MA_4 , MA_{13} і MA_{34} з дискретністю осереднення 4– 13 – 34 часових періода) –
рис.1.15

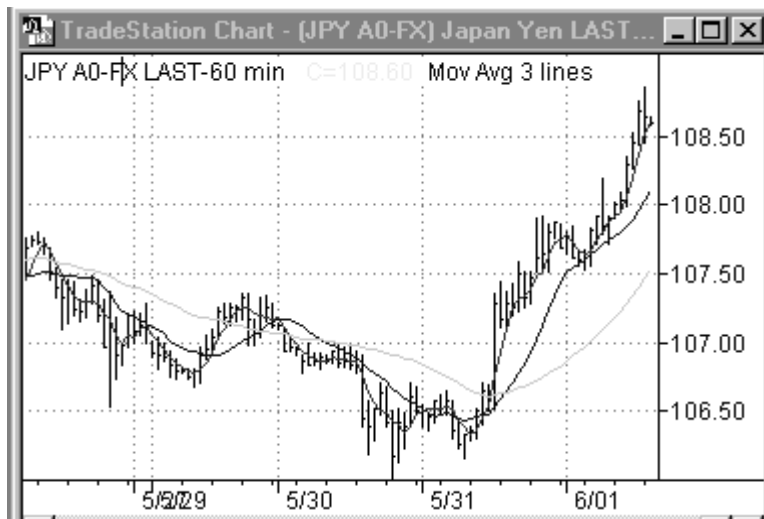

Рис.1.15. - Ковзні середні з інтервалом осереднення (4-13-34) часових точок вимірювання цін

в) Зважені Movings (Weighted Moving Average)

P_1, P_2, P_3

$$WMA_3 = \frac{3P_3 + 2P_2 + 1P_1}{3 + 2 + 1}$$

г) Експонентні Movings (Exponential Moving Average)

P_1, P_2, P_3

$$EMA_k = \frac{2}{3} P_3 + \frac{1}{3} EMA_{k-1}$$

Ближче усіх відбивають ціни, але погано працюють у консолідації.

Осцилятори розподіляються на наступні типи - основним сигналом в осциляторах є дивергенція.

Дивергенція - це ситуація, коли напрямок руху ціни і технічних індикаторів не збігається. Дивергенція вважається сильною ознакою розвороту тренда. Розрізняють дивергенцію «бичу» і «ведмежу».

а) Осцилятор (Price Oscillator - OSC)

Один з найпоширеніших методів технічного аналізу. Обчислюють прості ковзні середні з довгим (Man) і коротким (Mam) періодами усереднення, щоб виявити закономірні коливання за допомогою усереднення з коротким періодом, на тлі більш довгострокових тенденцій. Свідчить про доцільність перепродажу, коли середнє з коротким періодом(MAm) менше середнього з довгим періодом(Man), і навпаки.

Дає сигнал до покупки, коли величина показника OSC перевищує установлений відсоток S від довгоперіодичного середнього, і сигнал до продажу при негативному OSC.

б) Перетинання середніх (Moving Average Convergence - Divergence MACD). Аналогічний OSC.

MACD визначається на основі двох експоненціальна згладжених ковзних середніх, котрі представляються трьома лініями. Перша лінія відбиває різницю між 12-періодної експонентної ковзної середньої і 26-періодної експонентної ковзної середньої. Друга лінія (називана сигнальною лінією) є приблизним експонентним еквівалентом 9-періодної ковзної середньої першої лінії. MACD звичайно відображається як лінія осцилятора або як гистограма.

Третя лінія є різницю між першою і другою лінією (представляється на графіку у виді гистограммы).

$$\text{Лінія1} = \text{EMA}_{12} - \text{EMA}_{26}$$

$$\text{Лінія2} = \text{EMA}_{9(\text{EMA}_{12} - \text{EMA}_{26})}$$

$$\text{Лінія3} = \text{Лінія 1} - \text{Лінія 2} - \text{гистограма}$$

Перетинання Лінії1 і Лінії2 є сигналом на покупку або продаж. Дуже добре відбиває картину дивергенції. Стандартні періоди середніх ковзних використовуються 12 і 26, сигнальна лінія має період 9.

в) Індекс відносної величини цін (Relative Strength Index - RSI)

Метод RSI відокремлює рух цін нагору від руху цін униз, по окремої

усереднює їх за допомогою середнього по періоду n , і розраховує, який відсоток від повного руху складає рух нагору. Сигналізує про прагнення ринку до зміни тренда при великих (близьких до 100%) або малих (близьких до 0%) величинах RSI.

РОЗДІЛ 2 ДОСЛІДЖЕННЯ РИНКУ ДОРОГОЦІННИХ МЕТАЛІВ ТА РЕЗУЛЬТАТІВ ЗАСТОСУВАННЯ МЕТОДІВ АНАЛІЗУ ТА ПРОГНОЗУВАННЯ

2.1 Аналіз тенденцій ринку по основним дорогоцінним металам

У 2006 році ринок дорогоцінних металів, як і в колишні роки, був цікавий для багатьох. Усе більше приватних інвесторів звертають увагу на цю ринкову нішу при розміщенні своїх заощаджень. Корпоративні інвестори (інвестиційні фонди і т.п.), випробуючи труднощі у виборі інструментів для вкладення своїх засобів, дуже часто звертаються до ринку дорогоцінних металів як альтернативному напрямкові, по якому можна одержувати непогані доходи. Промислові споживачі дорогоцінних металів пред'являють істотний попит на золото і срібло. Видобуток основних видів дорогоцінних металів - золота і платини – скорочується або росте невеликими темпами, не встигаючи за зростаючими потребами ринку. Центральні банки розвинутих країн не поспішають скорочувати частку золота у своїх золотовалютних резервах, покладаючи надії на зазначений метал.

Оцінка попиту та пропозиція на ринках дорогоцінних металів у 2006 році:

1. РИНОК ЗОЛОТА. Пропозиція золота в 2006 р., щодо попереднього року, знизилася на 533 т (15%). При цьому основний спад пропозиції довівся на сектори «видобуток з надр» (зниження на 18%) і «офіційні продажі» (107%). Слід зазначити, що зниження видобутку з надр було обумовлено скороченням добичі металу в таких країнах, як Індонезія (-32%), Канада (-13%), ПАР і Австралія (-6%), США, Росія й Узбекистан (-2%) і ін. Зменшення офіційних продажів було характерно для Центрального банку Німеччини, який не використав свою квоту на продаж золота в 2006 р.

Разом зі зниженням пропозиції золота в 2006 р. скорочується і попит на нього (-368 тн або 11%), головним чином, за рахунок ювелірного

виробництва. Цьому є пояснення. Світові ціни на золото в 2006 р. при порівнянні з 2005 р. виросли в середньому на 5 дол./г (35%). При цьому в першому і другому кварталі ювелірна галузь займала вибічувальну позицію з розрахунком на зниження цін. І коли ціни починали падати, поповнювала свої запаси більш дешевою сировиною. Так відбувалося в 3 кварталі 2006 р. Попит збільшився до 614 т і в порівнянні з 2 кварталом цього ж року виріс на 15%.

В інших галузях промисловості, навпроти, спостерігалось невелике збільшення попиту. Це стосується головним чином електроніки (+31 т або 11%), що зв'язано зі збільшенням виробництва цифрової техніки.

На тлі підвищення світових цін золота збільшуються інвестиції в «жовті метали», тим самим відбувається деяка компенсація зниження попиту в інших сферах. З 2004 р. по 2006 р. частка інвестицій у золото в структурі світового попиту зросла з 13,5% до 18,9%. При цьому золото приваблює як для приватних, так і для корпоративних інвесторів (інвестиційних фондів). Так, наприклад, останні в 2006 р. вклали в золото на 2172 млн. доларів більше, ніж у 2005 р, а якщо порівнювати з 2004 р., то - на 3400 млн. доларів.

Висновок. Протягом 2007 р., імовірно всього, продовжиться скорочення видобутку золота, а отже, і пропозиції його на світовому ринку. У той же час вторинне виробництво буде компенсувати ці втрати, але ця компенсація також не може постійно збільшуватися, тому що ринок вторсировини обмежений. На стороні попиту мається двоїстий вплив факторів. При помітному росту цін промислові споживачі будуть скорочувати покупки металу, але в той же час інвестори - активізуватися. І навпаки, при падінні цін на золото промисловість стане збільшувати споживання і тим самим сповільнювати зниження цін, незважаючи на фіксацію прибутку інвесторами і скорочення попиту з їх боку. Таким чином, на рівні попиту існує якась система «стримувань і противаг» або, можна сказати, страхування, що спрацьовує як при росту, так і падінні цін, та не дає ринку дуже різко обвалюватися або рости.

2. РИНОК СРІБЛА. У 2006 р. ринок срібла показав свою гнучкість. Пропозиція металу зросла за рахунок первинного ринку і вторинного виробництва, відреагувавши на дефіцит металу в 488 т (2005 р.) і досить високу ринкову ціну. У результаті перевищення попиту над пропозиціями досягло рівня 2004 р.-1344 т.

Незважаючи на профіцит срібла на ринку, даний метал додавав у ціні. Через це ювелірна галузь знизилася попит на 6% (8447 т проти 8982 т у 2005 р.). Промисловість відмовилася від срібла в масі більш 720 т, головним чином за рахунок зниження використання срібла у фотографії (-14% у 2006 р.). Проте, споживання срібла в інших цілях зросло, на виробництво електроприладів і акумуляторних батарей витрачено срібла на 2,5% більше, ніж у 2005 р. Спостерігається підвищення попиту і по інших сферах. Так, інвестиції в срібло на «зростаючому» ринку збільшилися за 2006 рік у 1,69 раза. Трохи виросло використання срібла на карбування монет з 513 (2005 р.) до 522 т. (2006 р.). Хоча в порівнянні з 2004 р. споживання срібла на ці нестатки скоротилося на 753 т.

Висновок. Слід зазначити таку ж тенденцію, про яку згадувалося в матеріалі по золоту. Інвестиції в срібло, імовірно всього, продовжать свій ріст. Срібло, володіючи такими властивостями як відносна дешевина і доступність, залишається дуже привабливим металом.

3. РИНОК ПЛАТИН. Цей ринок в останні роки характеризується наявністю дефіциту. Платина затребувана на світовому ринку, тоді як пропозиція цього металу, хоча і росте, але досить обмежено. Ріст попиту на платину забезпечується, головним чином, за рахунок промислового виробництва авто каталізаторів. Так, з 2004 по 2006 р. на ці нестатки витрачено більш 294 т металу з щорічним збільшенням споживання в середньому більш ніж на 10%. Ювелірна галузь з кожним роком скорочує споживання платини, порозумівається це, у першу чергу, дорожнечою металу. На цьому тлі скорочується й інвестиційний попит на платину.

Висновок. Спираючи на дані останніх 3-х років, відзначимо, що обсяг

попиту та пропозиції на цей метал практично зрівнявся (у 2006 р. пропозиція перевищувала попит тільки на 0,6 т, тоді як, наприклад, у 2004 р. на 4,1 т). У той же час попит на платину при виробництві авто каталізаторів може знизитися за рахунок поступового заміщення більш дорогої платини дешевим паладієм.

4. РИНОК ПАЛАДІЯ. Аналіз ринку паладія вказує на те, що в останні роки спостерігається деяке збільшення постачань металу на світовий ринок з 246 т (2004 р.) до 263 т (2006 р.), що складає 6,9%. І це відбувається при досить низькому ціновому діапазоні паладія.

На стороні попиту в 2006 р. паладій був затребуваний промисловістю (72%), ювелірною галуззю (16,3%) і стоматологією (11,9%). Найбільша витрата паладія підтримується у виробництві авто каталізаторів (близько 50% усього споживання). Варто відзначити, що «виробництво авто каталізаторів» у тім році збільшило попит на паладій з 100,8 т (2005 р.) до 103,8 т (2006 р.), електроніка також додержувалася цього процесу, споживши на 2,8 т метали більше, ніж у 2005 р. Деякі сфери споживання паладія знаходилися в кризі. Так, наприклад, ювелірна галузь скоротила обсяги закупівель паладія на 27,9% з 44,5 тн (2005 р.) до 34,8 тн (2006 г).

Висновок. Ринок паладія можна охарактеризувати як ринок з великим потенціалом для росту як із промислової точки зору, так і інвестиційної. Судячи з кон'юнктури ринку паладія, коли пропозиція перевищує попит, імовірність скорочення постачань металу на ринок досить велика. Ціль такого скорочення - збільшення ціни металу, а отже, підвищення прибутковості його постачальників. Понад 50% паладія надходить на світовий ринок з Росії (Норильський Нікель), де мається висока зацікавленість у збільшенні цін.

5. Прогнози цін дорогоцінних металів на 2007 рік

а) ЗОЛОТО. Одне з авторитетних джерел (Scotia Moccatta) у своєму огляді Metal Matters (January 2007) приводить наступний прогноз щодо росту цін. Роль золота в 2007 році буде зростати. Золото купують і інвестори, і

спекулянт-ти. У найближчому часі золото може вирости до 700 \$/тр. унц., а потім і до 800 \$/тр. унц.. У більшому ступені це буде залежати від падаючого долара і гальмування розвитку американської економіки.

Відповідно до опитування, проведеному London Bullion Market Association серед 29 експертів і професійних учасників ринку (джерело: www.forexpf.ru), 15 респондентів також очікують росту цін у 2007 р. до 750 \$/тр. унц.. Середня ціна по 2007 рокові, прогнозована 29 експертами, складе 652 \$/тр.унц.

Аналітики MKS Finance (Швейцарія) прогнозують середню ціну золота в 652 \$ тр. унц.. При цьому ціни, на їхню думку, будуть знаходитися в межах 580 - 750 \$/тр. унц.. Найбільш сприятливим для росту цін буде 4 квартал 2007 року.

Цікаво довідатися думки аналітика Р. Норманна (The Bullion Desk), що дав найбільш точний прогноз цін по золоту на 2006 р. Він вважає, що в 2007 р. слабкий долар, відсутність видобутку, зростаючі ціни на нафту, геополітична напруженість і передчуття інфляції можуть забезпечити основу для росту цін на золото, що також буде підтримане попитом з боку інституціональних інвесторів (фондів і т.д.). На 2007 р. його прогноз - ріст вартості золота на 18%.

Висновок. Більшість аналітиків сходиться в думці подальшого росту ринку золота. Причому багато прогнозів торкаються ціни в 750 \$/тр. унц.. З іншого боку, будуть і цінові відкоти. Можливо, це відбудеться в 2-м кварталі 2007 р., завдяки сезонним факторам, коли активізується пропозиція, а попит на метал знизиться. Тоді, на спаді цін, самий час здійснювати інвестиції. Але це буде ефективно, якщо вплив інших факторів сильно не позначиться, як відбувалося в 2006 р.

б) СРІБЛО. Відповідно до підсумків голосування експертів - учасників конференції, організованою Лондонською асоціацією ринку дорогоцінних металів, срібло виросте до кінця 2007 р. Середній прогноз цін - 16,1\$/тр. унц.. Прогноз 25 експертів London Bullion Market Association менш оптимістичний

середня ціна срібла 12,6 \$/тр. унц.

А. Граф (FGIMC), чий прогноз на 2006 р. виявився найближчим, у 2007 р. очікує середньорічну ціну в 15,5 \$/тр. унц., а діапазон коливань - 12,7 - 18,3\$/ тр. унц. . При цьому ріст цін він зв'язує в першу чергу з високими цінами на золото, спекулятивними інвестиціями і ростом промислового споживання.

Аналітики MKS Finance (Швейцарія) прогнозують коридор для зміни цін срібла - 13,75 - 18 \$/тр. унц. . Вони вважають, що срібло буде самим непередбаченим по ціновій динаміці.

Висновок. Середня ціна на срібло в 2007 р., імовірноше всього, перевищить аналогічний показник 2006 р. не менш чим на 15-20%. Можлива корекція (зниження) цін за рахунок надлишкової пропозиції металу на ринку в 2-м або 3-м кварталі року, але зниження це буде поправним.

в) ПЛАТИНА. Фахівці MKS Finance (Швейцарія) установлюють платині коридор 1050-1450 \$/тр.унц. із середньою ціною 1225 \$/тр. унц..

На основі експертних оцінок фахівців London Bullion Market Association указується мінімальне значення для платини - 1022,7 \$/тр.унц., максимальне - 1361,8 \$/тр.унц..

Scotia Mocatta також позитивно оцінює перспективи ринку платини за рахунок високого попиту з прогнозом 950-1400 \$ тр.унц..

г) ПАЛЛАДІЙ. Експерти London Bullion Market Association - діапазон від 200 \$/тр. унц. до 680 \$/тр. унц..

Ф. Паницутти (Geneva), що дав близький до фактичного прогноз на 2006 р., у 2007 р. сподівається, що паладій буде в межах 300 - 400 \$/тр. унц. із середньою ціною по році - 330\$/тр. унц..

Висновок. Ринок платини і паладія в 2007 р., імовірноше всього, буде рости як з боку попиту, так і з боку пропозиції і з боку цін. Зростаючий ринок привабливий для всіх суб'єктів ринку, у тому числі і для інвесторів. Занепокоєння викликає високий рівень цін на платину, що, хоча і підтримується попитом, може «проломитися» на перегріві. Поки не

наступило моменту масового переходу з платини на паладій у промисловості, ціни на паладій, імовірноше всього, будуть стримуватися через відсутність масового попиту. Коли такий перехід почнеться, а всі передумови до цього є, ціни на паладій кинуться нагору, ціни на платину трохи ослабнуть.

Таким чином, можна зробити загальний висновок, що інтерес до ринку дорогоцінних металів у найближчі роки не пропаде. Перспективи руху цін залучать на цей ринок засобу приватних і інституціональних інвесторів, що прискорить ціновий підйом по основних видах металу. Корекції на ринку також не уникнути, вона буде періодично виявлятися. Але це буде лише знаком до початку здійснення інвестицій для багатьох інвесторів, що не бояться вкладати кошти в дорогоцінні метали, розглядаючи їх як вічні цінності, що не зникають при банкрутстві компаній і країн, інфляції і фінансових криз.

На світовому ринку дорогоцінних металів у 1990 – 2006 роках після зниження цін на золото у 1995 –2000 роках з рівня 390 дол./унцію до 260 дол./унцію, з 2001 року розпочалось зростання ціни на золото. Вже на середину 2004 року відновився рівень цін початку 1990 року, а з другої половини 2005 року знов запанував ажіотажний попит на золото (рис.2.1).

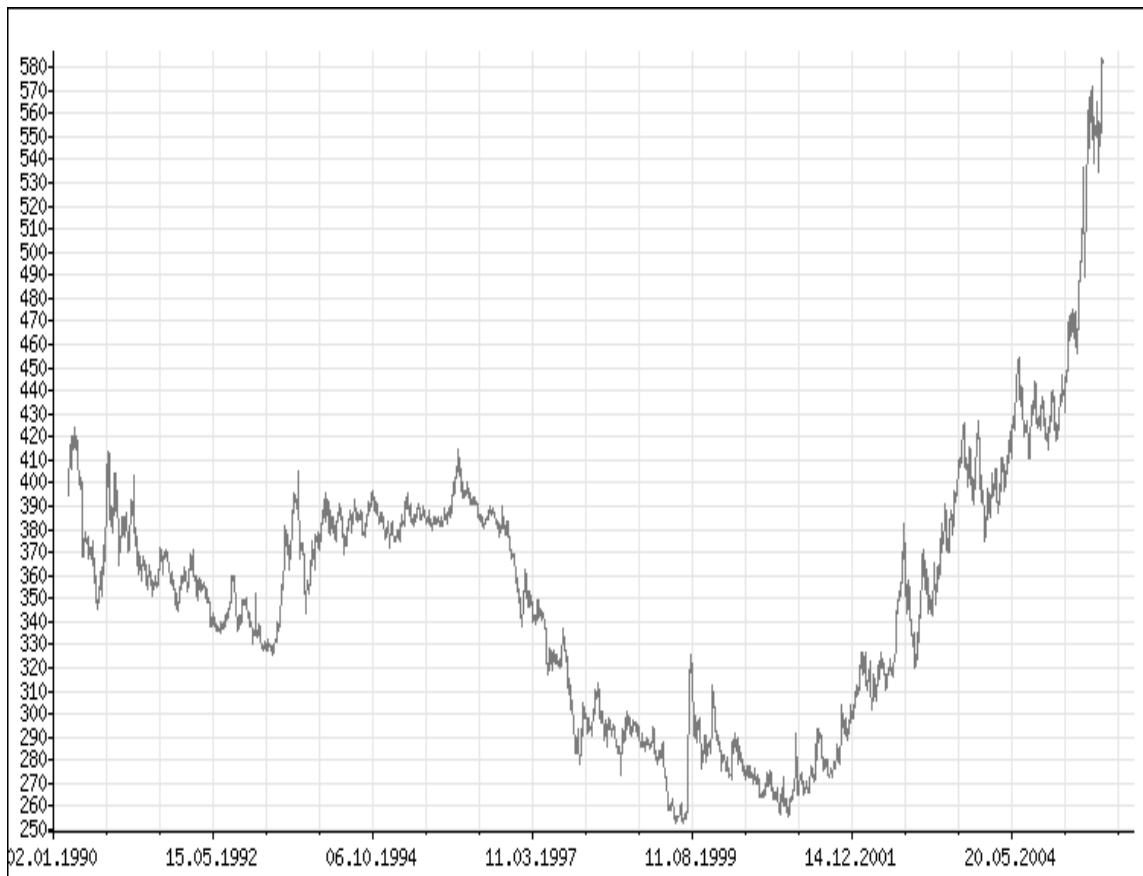

Рис.2.1. - Ціна попиту на золото на світовому ринку у 1990 – 2006 роках (ціна в доларах за 1 трійську унцію)

В результаті, згідно даним міжнародної системи «Tenfore», оптова ціна на цей метал відновила рекордне значення, встановлене в грудні 1987 р.(рис.2.3). В перших числах квітня 2006 року вартість золота на ринку досягла рівня в 590,0 – 594,0 дол. за трійську унцію.

Темп росту світових біржових цін на дорогоцінні метали різко зростає. Так, якщо у 2005 році (14.12.2005) ціна складала:

- 520 - 540 доларів за 1 унцію золота;
- 8,7 – 8,9 доларів за 1 унцію срібла;
- 995 – 1030 доларів за 1 унцію платини;
- 270 -300 доларів за 1 унцію паладію;

То у перших числах квітня 2006 року ціна складала:

- 585 - 588 доларів за 1 унцію золота;
- 11,74 – 11,75 доларів за 1 унцію срібла;

- 1075 – 1076 доларів за 1 унцію платини;
- 335 -336 доларів за 1 унцію паладію;

Станом на 25.05.2007 року ціна на дорогоцінні метали за 2006 – 2007 роки зростає та складає (після 2-х піків 700 та 720 доларів за унцію у 2006 році (рис.2.7) та 2-х піків 680 та 690 доларів за унцію золота (рис.2.8) - 655 - 657 доларів за 1 унцію золота; 12,9 – 12,94 доларів за 1 унцію срібла; 1278 – 1286 доларів за 1 унцію платини; 364 -372 доларів за 1 унцію паладію;

Таким чином з 2005 по 25.05.2007 року середня ціна за унцію дорогоцінних металів зростає на +26,3 % (рис.2.5 –2.6), перевищивши пік цін «нафтової кризи» 1980 року(Ближній Схід). При цьому зростання цін 2005 – 2007 року на золото також здійснюється на фоні нової «нафтової кризи» (Ірак Іран).

Таблиця 2.1

Результати фіксингів по золоту на Лондонській біржі у 2007 році (в дол. США за унцію)

2007	Ян.	Фев.	Мар.	Апр.	Май.	Іюнь.	Іюль.	Авг.	Сен.	Окт.	Ноя.	Дек.
1		656.375	672			664.5						
2		650.225	657.95	660.775								
3				663.875	675.05							
4	626.975			669.075	684.8	670.925						
5	617.75	648.7	637.675	673.05		671.4						
6		653.575	644.175			669.75						
7		654.5	646.375			669.8						
8		653.275	654		685.075	656						
9	610.8	661.175	653.05									
10	609.575			677.125	675.675							
11	612.75			678.65	668.425	651.525						
12	616.925	663.95	650.125	677.875		650.025						
13		666.275	650.65	679.375		645.875						
14		668.25	642		672.2							
15	627.625	667.375	647.3		667.625							
16	626.325	665.175	651.925	686.875	669.325							

17	624.875			688	659.975							
18	633.9			689.575	660.75							
19	629	670.625	654.75	684.575	658.875							
20		666.25	656.7	689.5								
21		659.925	659.625		660.2							
22	637.05	676.5	663.5		662.75							
23	640	680.25	659.2	689.85	660.625							
24	642.55			689.7	660.25							
25	650.25			685.1	655.15							
26	645.6	685.125	661.325	679.25								
27		680.35	664.575	675								
28		670.6	666.175									
29	644.075		662.95		658.875							
30	643.725		662.625		654.875							
31	648.125				657.85							

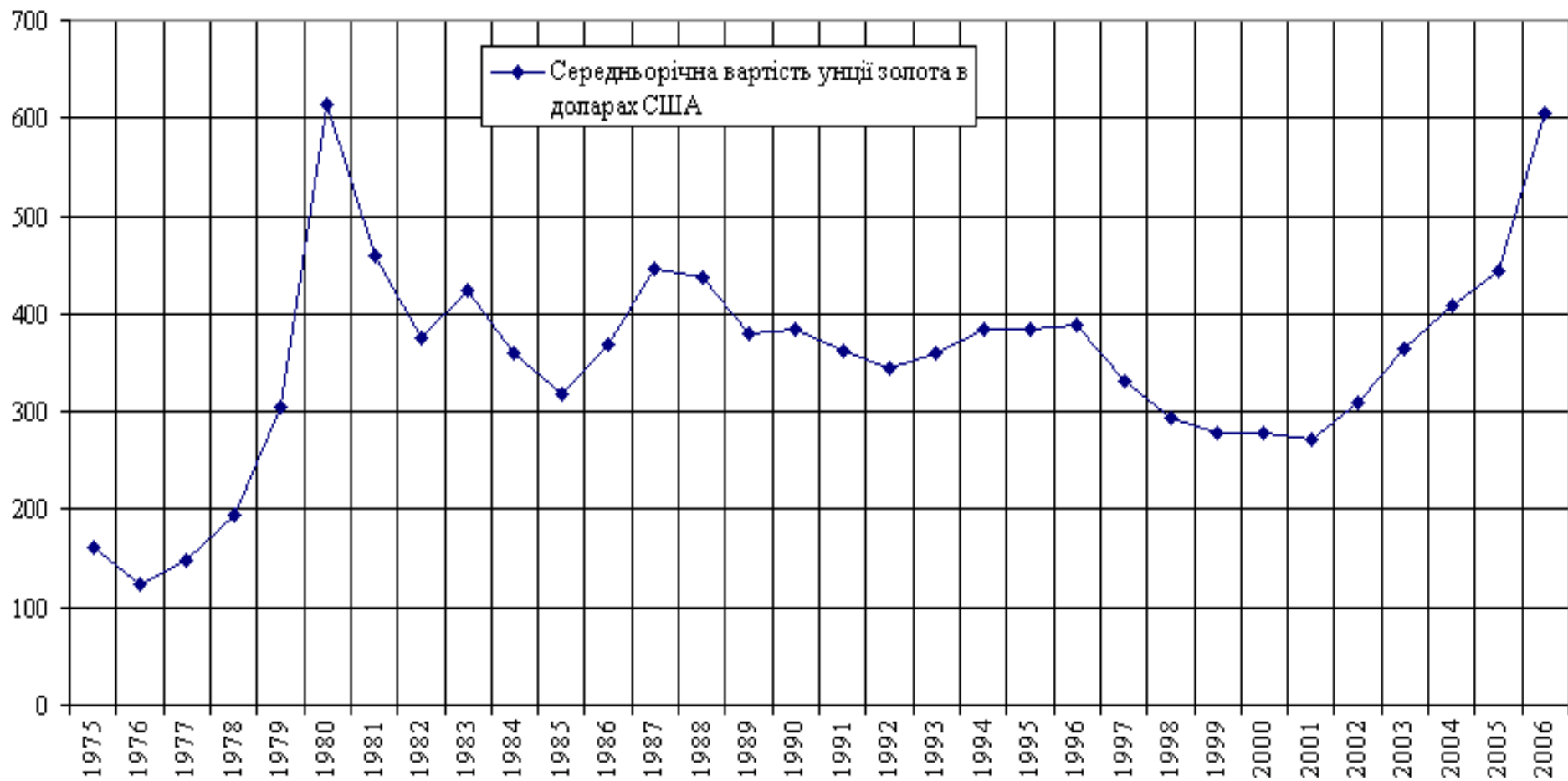

Рис.2.3. – Аналіз довгострокових тенденцій на ринку золота у 1975 – 2006 роках (середньорічна вартість унції золота в доларах США)

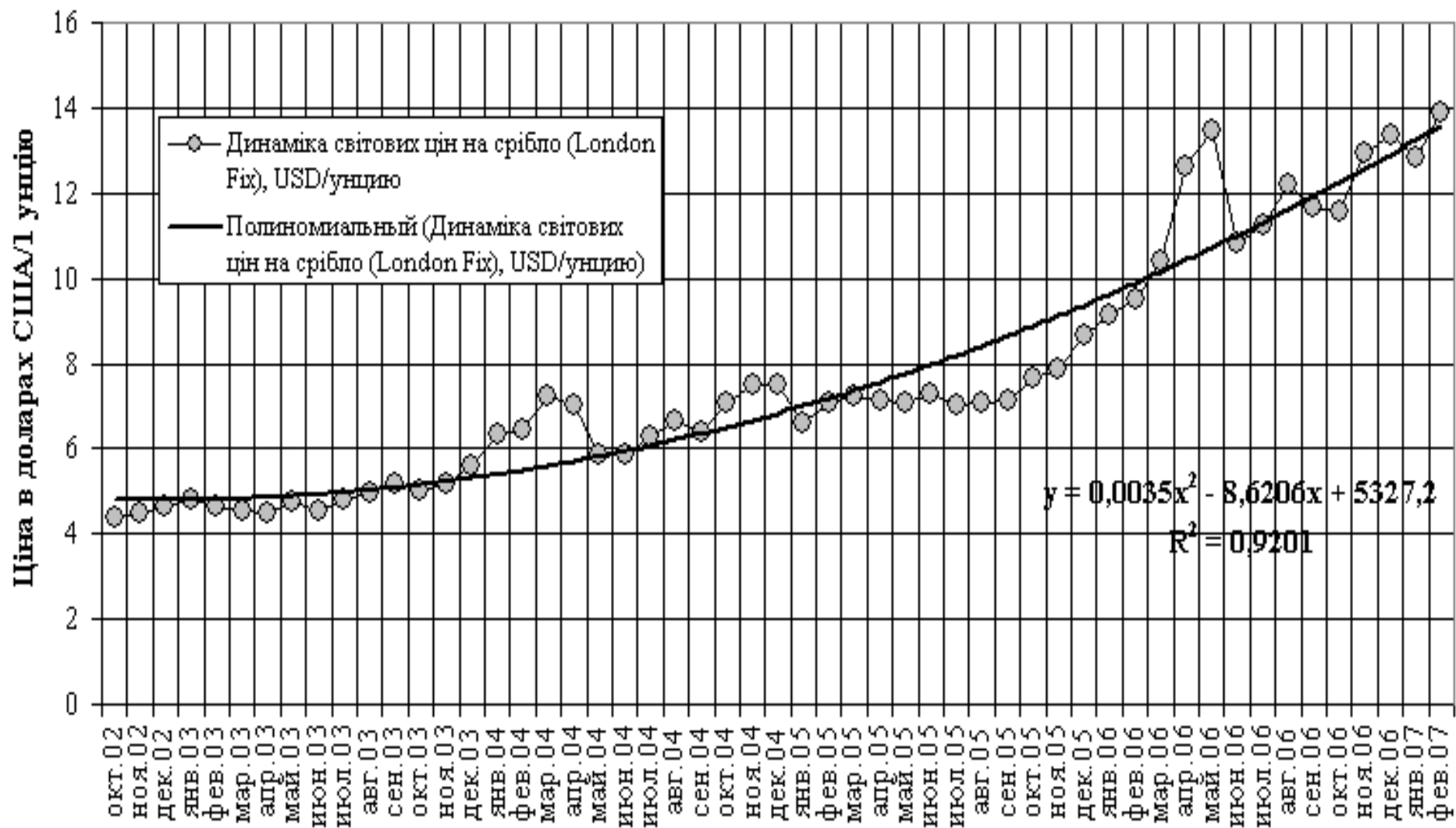

Рис.2.4. – Аналіз середньострокових тенденцій ринку срібла у 2002 – 2007 роках

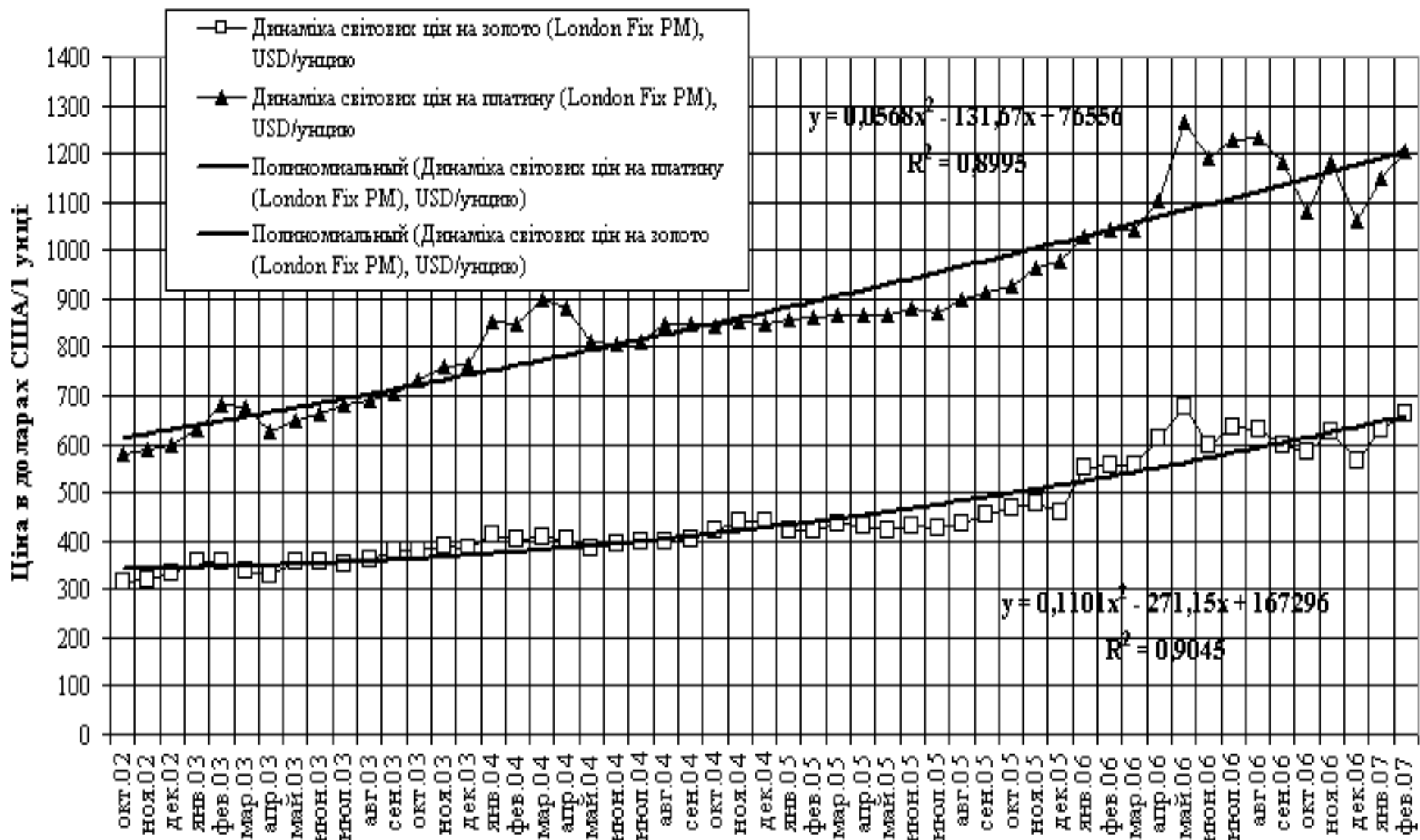

Рис.2.5. – Аналіз середньострокових тенденцій ринку золота та платини у 2002 – 2007 роках

Рис.2.6. – Аналіз середньострокових та короткострокових тенденцій ринку золота у 2006 - 2007 роках (ціна унції золота в доларах США – фіксинги Лондонської біржі)

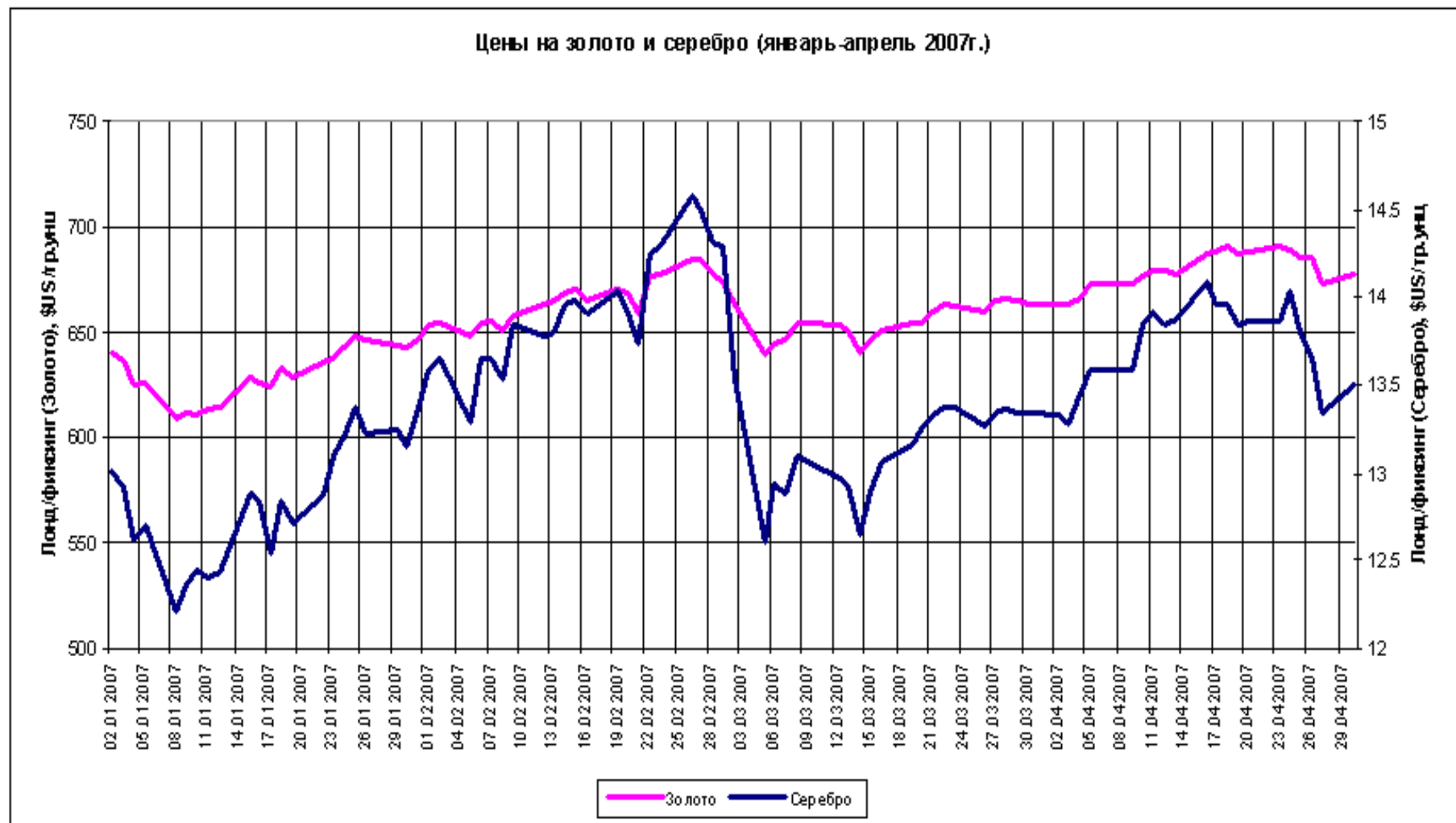

Рис.2.7. - Графіки руху цін на золото та срібло на міжнародному ринку дорогоцінних металів у квітні 2007р. (рух цін на Лондонському ринку дорогоцінних металів)

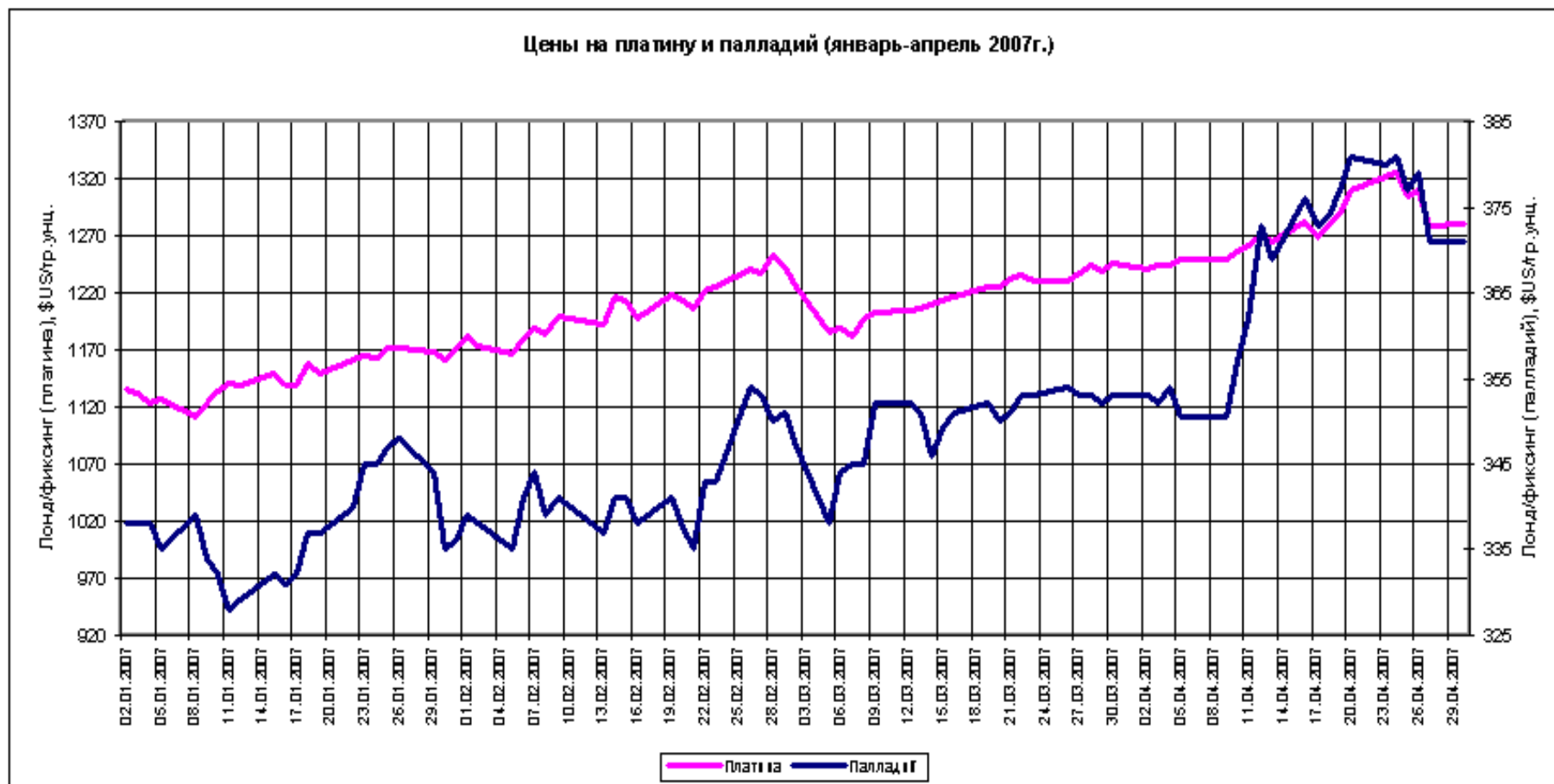

Рис.2.8 - Графіки руху цін на платину і паладій на міжнародному ринку дорогоцінних металів у квітні 2007р. (рух цін на Лондонському ринку дорогоцінних металах)

2.2 Прогнозування руху ринку дорогоцінних металів методами фундаментального аналізу

Аналіз ітогів 2005 -2006 років показав, що попит на золото виріс на 7,1% чи у ваговому вираженні на 228 тонн, а в доларах США на 20%.

На 17% підвищився попит в Індії, де найбільший ринок золота у світі. Цьому підвищенню сприяли різні фактори: гарний економічний ріст, наслідки руйнівного цунамі, роль золота як фінансової зони безпеки, національні золоті традиції.

Після декількох років застою збільшення попиту на 13% також має місце в Китаї. Підвищився попит у Тайвані, Гонконгові, у країнах Близького Сходу, Туреччині і Японії. У Японії попит підвищився на 7%, чому сприяли зміцнення ієни стосовно долара США, у результаті чого золото для японців стало дешевше, а заплановане обмеження урядових депозитів з 1 квітня 2005 збільшує привабливість золота як активу.

У США попит незначно знизився у ваговому вираженні, але на 12% збільшився в доларах. Відзначається тенденція в придбанні фешенебельних і елегантних дорогих прикрас із золота.

У Європі попит знизився. В Італії попит упав на 6%, що зв'язано зі зміною смаку споживачів. Перевага віддається високій якості й елегантності прикрас від постачальників із творчим підходом, при цьому традиційні постачальники страждають.

Споживання золота в промисловості виросло на 9,3% (30 тонн). Попит в електронній галузі склав 6%, що менше середнього три попередні роки, де середній приріст складав 10%. Це зв'язано з утратою ринкової частки Японії, Південної Кореї і Сінгапуру. Сильно підвищився попит на золоту нитку в Індії (використовується на весіллях і інших заходах). Збільшено попит на золоті годинники у Швейцарії.

На 19,4% зменшили пропозицію золота центральні банки (-120 тонн), на 12,2% (-115 тонн) зменшилося надходження золотих відходів (скрапу).

Нинішня ситуація в сфері продажу зливкового золота відрізняється тим, що деяке зниження пропозиції в 2001 -2003 роках відносно 1997 -1998 років не торкнулося поточної зливкової продукції (новий видобуток і переробка брухту), а відбулося винятково за рахунок меншої пропозиції на ринку з держрезервів і часток тезавраційних запасів. Навпроти, виробництво нових злитків, завдяки підтримці високого рівня видобутку і зростим темпам переробки брухту йде нагору, що однак не компенсує зменшення обсягу пропозиції з накопичених запасів (рис.2.3).

Основна тенденція на ринку – різке збільшення попиту інвесторами і часткою тезавраторів при відсутності процесів детезаврації(продажу злитків з накопичених запасів).

Таблиця 2.2

Аналіз структури пропозиції на світовому ринку золота(у т чистого мірного металу)

Показник	1994	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
1. Нове видобування	2285	2493	2542	2574	2591	2621	2590	2593
2. Переробка брухту	621	626	1099	608	610	708	836	943
3. Пропозиції продажу держрезервів	350	1265	601	1134	603	589	594	620
4. Пропозиції приватної детезаврації	203	275	0	0	342	44	0	0
5. Загальний обсяг пропозиції	3459	4658	4243	4316	4146	3962	4021	4156
6. З нього пропозиція нових злитків	2906	3119	3641	3182	3201	3329	3426	3536
7. З нього пропозиція старих злитків	553	1539	602	1134	945	633	595	620

Таблиця 2.3

Видобуток золота основними країнами-продуцентами, тонн

Країна	1992	2002	2003	2004	2005	2005 в % до 1992	Частка у світовому видобутку, %
ПАР	614,1	399,2	373,0	341,0	300,0	48,9	12,2
Австралія	243,0	273,0	282,0	259,0	254,0	104,5	10,4
США	330,0	298,0	277,0	258,0	250,0	75,8	10,2
Китай	125,0	190,0	202,0	215,0	225,0	180,0	9,2
Перу	20,6	157,0	172,0	173,0	175,0	849,5	7,1
Росія	146,1	170,9	170,0	169,0	165,0	112,9	6,7
Індонезія	38,0	135,0	140,0	93,0	140,0	368,4	5,7
Канада	161,4	148,9	141,0	129,0	115,0	71,3	4,7
Інші країни	143,3	219,3	830,0	794,0	830,0	579,2	33,9
Усього у світі	2254,2	2564,2	2590,0	2430,0	2450,0	108,7	100,00

Таблиця 2.3

Загальна структура споживання золота у світі в 1970 - 2006 р.р

	1970	1975	1980	1984	1994	1996	2005	2006
Видобуток з надр	1252,7	910,2	895,7	1058,5	2209,0	2284,0	2450,0	2500,0
Галузь застосування:								
Ювелірні вироби	1066	516	127	819	2604	2807	2709	2190
Зубопротезування	58	63	64	51	52	55	62	60
Монети, медалі	91	272	201	174	75	60	37	45
Електроніка	89	66	89	122	192	207	273	312
Інші галузі	62	57	66	53	200	348	646	663
Сумарна витрата	1366	974	547	1219	3361	3477	3727	3270
Непроданий залишок добутого з надр золота	0	0	438,7	0	0	0	0	0
Надходження золота на ринок з вторинних джерел	113,3	63,8	0	160,5	1152	1193	1277	770
Середня за рік ціна золота, \$US за 1 грам	1,0	4,2	19,7	13,0	11,9	12,5	14,2	19,3

На котируваннях золота в першій половині серпні 2005 року позитивно позначився грандіозний страйк гірників золотодобувних компаній у ПАР.

Ведуча у світі золотодобувна промисловість ПАР виявилася просто паралізованою після того, як у перші вихідні серпня близько 75% працівників, зайнятих у цьому секторі, не вийшли на роботу. Представник Гірської палати (Chamber of Mines) ПАР Франс Баркер, що представляє інтереси страйкуючих заявив 8 серпня 2005 року, що страйк торкнувся всіх рудників країни. Загальнонаціональний страйк на золотодобувних підприємствах ПАР завершився лише 12 серпня, після чого почалося зниження цін на золото.

Однією з причин наступного падіння цін на золото в Лондоні було те, що споживачі золота в Індії, що є найбільшим імпортером ювелірних виробів, поки "не розгойдалися". Потім масові покупки золота споживачами Індії відновилися. Споживачі в Індії звичайно починають активно купувати метал у вересні, коли починається сезон весіль. Але підвищення попиту з боку цієї країни помітно вже зараз.

І все-таки наприкінці серпня 2005 року ціни на золото в Лондоні стабілізувалися на чеканнях того, що європейські Центральні банки цього року вже більше не будуть продавати золото. Всесвітня рада по золоту (World Gold Council) повідомила, що обсяг продажів золота європейськими центральними банками цього року перевищив ліміт у 500 тонн. Нагадаємо, що дванадцять країн Єврозони, крім Великобританії, а також Швейцарія і Швеція підписали 27 вересня 2004 року угода, за умовами якого річний обсяг продажів золота не перевищує встановленого ліміту в розмірі 500 тонн.

Загальне світове споживання золота росте через економічний ріст в Індії, США і Китаї, а також через дії інвесторів, що намагаються застрахуватися від ослаблення долара, повідомляє Світова рада по золоту (World Gold Council). Сумарна кількість золота, добутого з надр землі в історично доступний для огляду період, за деякими оцінками, перевищує 135 тисяч тонн. Причому більш 40% цієї кількості представлено ювелірними виробами, 30 % зосереджено в державних резервах, майже 20% знаходиться на збереженні у виді злитків і монет і тільки 10 % використовується

промисловістю в технічних і технологічних цілях. Золоті злитки, інвестиційні і пам'ятні монети можуть стати альтернативним засобом для заощадження нагромаджень. Інвестиційні монети випускаються великими тиражами - більш мільйона штук.

Для прогнозу котирувань золота найближчим часом звертає увагу зв'язок цін золота і нафти. За останні 50 років ціни на золото і нафту рухалися практично синхронно - кореляція між рядами позитивна і складає більш 80%. За цей час, середня ціна нафти в золотому вираженні дорівнювала 0,07 унції/барель. Однак, у результаті недавнього злету цін на нафту, співвідношення відхилилося далеко від цього середнього числа. У той час як ціни на нафту досягли небувалого максимуму більш \$60 за барель, ціна на золото не пішли в ногу з цінами на нафту. При ціні на нафту в \$60 за барель, ціни на золото повинна була б бути вище \$850 за унцію. Деякі експерти думають, що через два-три роки ціна нафти досягне оцінки в \$100 за барель. У цьому випадку ціна золота повинна досягти оцінки \$1500 за унцію.

Важливим є також співвідношення цін золота з курсом долара. Непропорційний ріст, що спостерігається сьогодні, доларової грошової маси, разом із триразовим роздуттям американського дефіциту і зростаючим сукупним боргом США, залишає мало надій на те, що падіння долара, що почалося в 2001 році, швидко зупиниться. Відтоді іноземні власники активів у доларах США уже втратили 33% своїх нагромаджень. Як довго експортери нафти будуть миритися з таким положенням справ? Як довго вони продовжать тримати долари США як свої валютні резерви? Чим скінчиться дискусія в арабських країнах щодо оцінки вартості нафти в ісламських золотих і срібних динарах, поки невідомо.

Поки ж поточна ситуація змушує уряди багатьох країн диверсифікувати свої доларові активи, розмістивши частину з них у дорогоцінні метали й інші валюти, щоб захистити себе від подальших утрат. Утрати ростуть і великі власники резервів в американській валюті, такі як Японія, Китай, Південна Корея, Індія і Тайвань посилено шукають шляхи

диверсифікованості своїх валютних запасів. У кінцевому рахунку, усе це зв'язано з ризиками масового скидання доларів і, відповідно, зі збільшенням цін на нафту і золото. У будь-якому випадку, будуть розрахунки за постачання нафти країнами-експортерами у євро, динарах чи дорогоцінних металах, падіння долара може продовжуватися, у той час як ціни на дорогоцінні метали підуть нагору.

Експерти Merrill Lynch вважають, що ціни на золото можуть вирости до 2010 року до \$825 за тройську унцію завдяки високим темпам росту економіки в Китаї, що незабаром може стати найбільшим у світі споживачем ювелірної продукції. Підйом попиту на золото в Китаї став причиною того, що його вартість піднімалася в вересні 2006 року до \$720 за унцію, що є максимальним показником із січня 1980 року, коли золото торгувалося на рівні \$725 за унцію.

Фундаментальна причина сучасного підняття обсягів реалізації і подорожчання золота полягає в тім, що значення американської валюти як світового резервного активу виявилось під сумнівом (рис.2.9). Останнім часом у наукових і політичних колах виникли настрої на користь відновлення в тій чи іншій формі грошових функцій золота.

Золото, будучи «позанаціональним» активом із власною вартістю, не має подібного недоліку і, усе ще сприймається багатьма фахівцями як деяка альтернатива стосовно нинішньої системи грошових, фінансових і кредитних інструментів, побудованих на паперових боргових зобов'язаннях.

При цьому, у даний час можна говорити про те, що золото є не тільки теоретичною, але і практичною альтернативою. Розроблювачі глобальних комп'ютерних фінансових систем світу вже прийшли до єдиної точки зору, що світові ринки мають потребу в «комп'ютерному золоті» - комп'ютерній валюті, яка не залежить від національних економік. І вони вже приступили до розробок глобальних електронних систем, здатних здійснювати розрахунки з використанням цифрового золота в цій ролі. В даний час відомо про функціонування 3 систем цифрового золота і інших капіталомістких активів :

E-GOLD, DigiGold, GoldMoney. Так, компанія з продажу золота через Інтернет, що створила й експлуатує першу у світі систему цифрового золота E-GOLD, створила достатній запас золота, щоб фінансувати комерційні справи. Компанія перетворила золото в комп'ютерну валюту («забезпечувану еквівалентом золота»), і з листопада 1996 року здійснила більш 3,2 млн. комерційних операцій. Кожна така операція при оплаті підкріплювалася еквівалентною кількістю золота, що передається на надійне збереження третій стороні. При використанні «комп'ютерного золота», а не традиційної резервної валюти (долар США чи євро), відсутній кредитний ризик паперових валют, а це може змінити характер операцій на міжнародних фінансових ринках. Для цифрових грошей утратить значимість кредитний відсоток, а фінансові спекуляції перетерплять істотні чи зміни припиняться, міжнародна фінансова система стане надійною і стабільною. Зросте роль центральних банків, національних сховищ золота, придбає важливість лізинг золота й інших дорогоцінних металів.

2.3 Прогнозування руху ринку дорогоцінних металів методами технічного аналізу

Технічний аналіз ринку золота проведемо на прикладі фактичних даних по фіксіну курсу золота на Лондонській біржі за перші 5 місяців 2007 року. Аналіз проведемо за наступним сценарієм:

1. Побудова графіка та аналіз графічної фігури (рис.2.11).

Як видно з результатів аналізу в перші 5 місяців 2007 року ринок золота характеризується класичним висхідним трендом з двома піками, причому другий пік має більше значення, ніж перший. Лінія підтримки характеризується ростом з рівня 605 доларів за 1 унцію золота (1.01.2007) до 655 доларів за 1 унцію золота (25.05.2007), лінія опору характеризується ростом з рівня 640 доларів/1 унцію (1.01.2007) до рівня 690 доларів за 1 унцію золота (5.05.2007).

2. Аналіз сигналів на покупку чи продаж трейдерам на ринку золота з застосуванням апарату осцилятора на різниці короткострокової (5 днів) та довгострокової (14 днів) ковзних середніх (рис.2.12).

Як показує аналіз результатів, наведених на рис.2.12, апарат осцилятора підтверджує основні трендові тенденції, тобто:

- доцільність продажу при рості курсу («бичий» тренд) та
- доцільність покупки при падінні курсу («ведмежий» тренд)

3. Побудова поліноміальної регресії 6 порядку з прогнозуванням можливого курсу на 10 днів вперед (рис.2.13) з застосуванням вбудованого апарату регресійного аналізу в «електронних таблицях» EXCEL-2003.

Як показують результати аналізу, наведені на рис.2.13, побудована поліноміальна регресія має високу ступінь кореляційного зв'язку ($R^2=0,88$, що більше значення $0,75$, характеризую чого рівень сильної кореляції []).

Як видно з графіків рис.2.13, прогноз на 10 днів вперед показує продовження висхідної тенденції курсу з виходом на третій пік курсу з початку 2007 року, тобто можливий сигнал трейдерам про підготовку до продажу золота, купленого на спаді цін з 5-го по 25-е травня 2007 року.

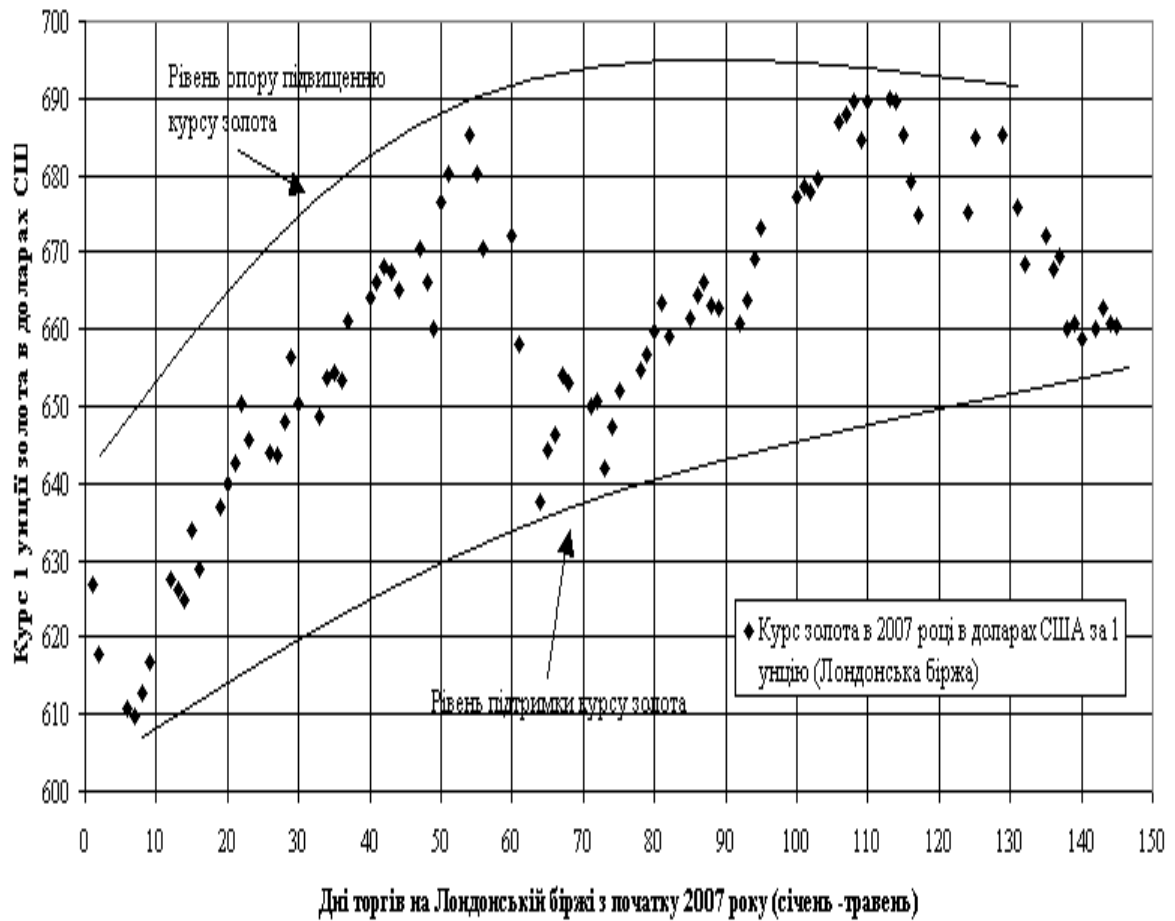

Рис.2.14. – Вихідні дані для технічного аналізу курсу золота по результатам торгів на Лондонській біржі у січні –травні 2007 року

РОЗДІЛ 3 ВДОСКОНАЛЕННЯ МЕТОДІВ АНАЛІЗУ ТА ПРОГНОЗУВАННЯ РИНКУ ДОРОГОЦІННИХ МЕТАЛІВ

3.1 Використання циклічного підходу (економічні цикли Еліота) для прогнозування руху ринку дорогоцінних металів

«Поведінка ринкових цін не більш, ніж графічне вираження суспільної думки» – так хвильова теорія Еліота, яку запропонував Р.Н.Еліот на початку 30-х років XX століття [40], визначає і класифікує, здавалося б, випадкові хвилеподібні коливання цін на фінансових та товарних ринках.

Довгострокові цикли можуть допомогти трейдерам ринку дорогоцінних металів визначити основні припливи і відливи. Однак, більшість трейдерів заганяють себе в кут, намагаючись використовувати короткі цикли для точного визначення моментів повороту короткострокових трендів. Якщо серйозно зайнятися циклами, то потрібно застосувати метод для їхнього виявлення, такий, як MESA або аналіз Фур'є.

Аналіз Фур'є дозволяє виділити цикли з дуже довгого ряду даних. У MESA інша задача: знайти ознаки упорядкованого циклічного поведіння на обмеженому інтервалі часу. У відмінності від інших пакетів, що дають трейдеру безперервний потік сигналів, MESA показує, що 80 відсотків часу надійних циклів на ринку немає. Її ціль складається у виявленні циклу, що з'являється з ринкового шуму, і в попередженні, що цикл починає загасати.

На рис.3.1 наведений осереднений графік середньомісячних курсів золота за 2002 – 2007 рік (за 5 років). Аналіз показує, що у 2002 –2005 роках можна ідентифікувати 10-11 місячний цикл максимумів курсу та загальний висхідний тренд, але з кінця 2005 року на ринку золота діють інші фактори.

У 2005 -2006 роках на ринку можна ідентифікувати хвилі 3 – 4 місячної довжини циклу максимумів курсів при загальному «бічному» тренді, тобто ринок золота перейшов в нову фазу свого розвитку.

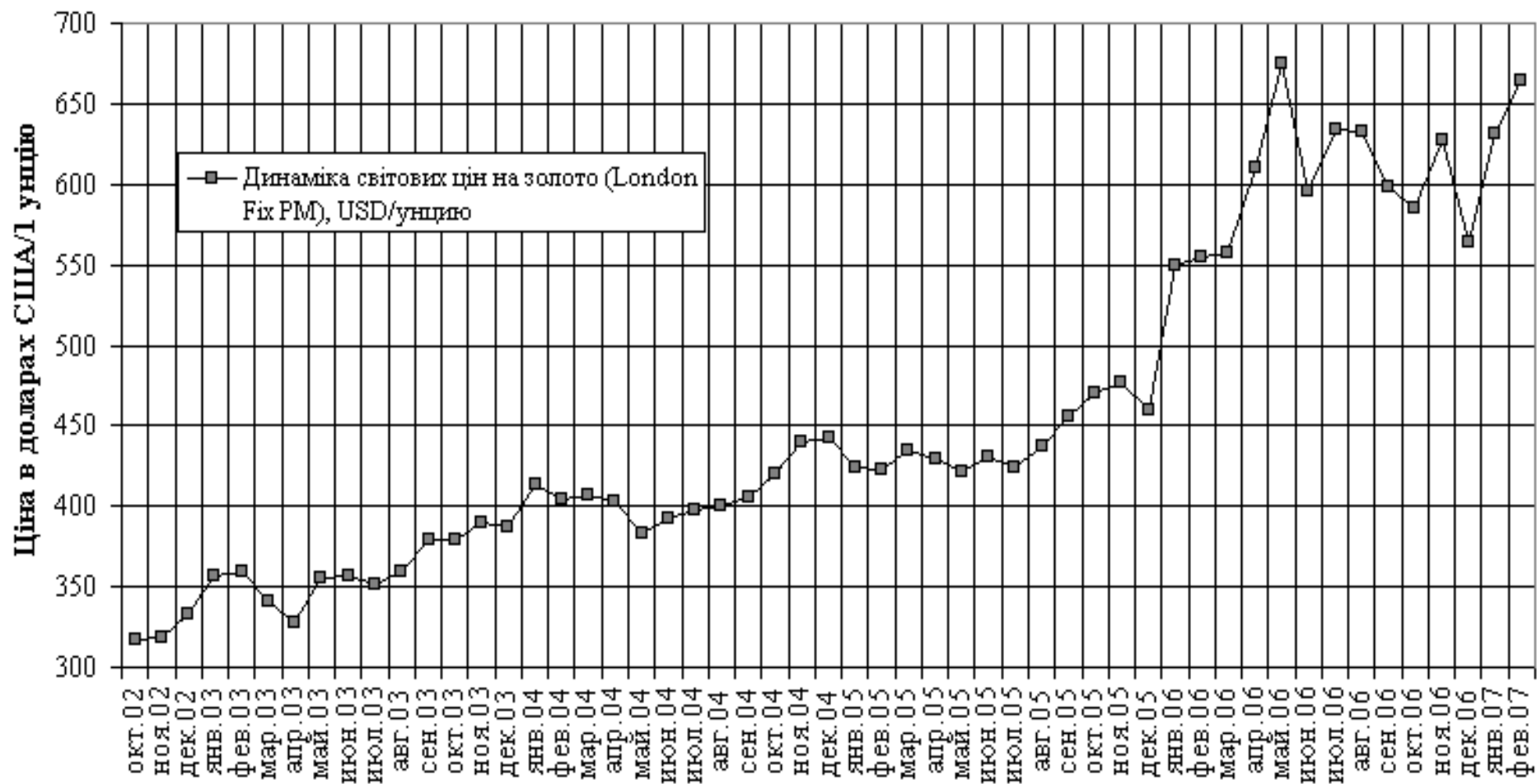

Рис.3.1- Аналіз циклічності цін на ринку золота у 2002 - 2007 році (ціна унції золота в доларах США – середньомісячний фіксінг Лондонської біржі)

Аналіз хвиль Еліота по Методу Глена Нілі одержав популярність самого складного і всеосяжного методу хвильового аналізу фінансових ринків із усіх, коли-небудь, винайдених. Як наслідок, досить важко знайти аналітичні матеріали, складені по методу Нілі у вільному доступі.

Представлений хвильовий аналіз не може розглядатися як конкретні інструкції або рекомендації, носить винятково дослідницький характер, і не може бути витлумачений як керівництво до дії.

На графіках рис.3.2 – 3.3 наведена технологія волнового аналізу, виконаного на базі графіків курсів торгів євро – долар США у квітні 2007 року.

На 4-х часовому графіці пари, представлена нова версія розмітки хвилі [v] Термінального Імпульсу вхідного до складу хвилі [C] Плоскої Корекції, як друга і остання корекційна фігура більшого порядку Складної Корекції.

Події минулого тижня не підтвердили розмітки хвилі (c), але так само на тлі виниклих побоювань правильності інтерпретації не було рекомендоване планування покупок через ризик альтернативного хвильового розвитку з більш раннім завершенням хвилі хвилі[v] Термінального Імпульсу. Так само був згаданий варіант можливого розвитку структури хвилі [V] на користь екзотики Diametric Formations (NeoWave), варіант якої і представлений у дійсній розмітці, як основної версії поточного хвильового розвитку. Прийнята екзотика розвитку Діаметрика для логічного підтвердження завершення фігури або її близького завершення внесла і деякий елемент relativity в інтерпретації останньої фігури Діаметрика.

Отже по порядку:

- Діаметрик. За твердженням Глена Нілі відмітна риса Діаметрика – це схожість кожного хвильового сегмента за часом і складністю один з одним . У Плоских і Зигзагах час і складність сильно відрізняється між хвилями a, b, c. У Трикутниках менше, у Діаметриках тимчасова схожість (не різниця) – це норма. Далі, як мірний стандарт я взята хвиля (D), при цьому був отриманий практично точний збіг тривалості хвиль (B), (3), і (F) із хвилею (D), потім

близька тривалість хвилі (А) і подвійна тривалість хвилі (Е). Складність як видно з графіка ідентична у всіх складових сегментах Діаметрика, крім його останнього сегмента (G), що власне і не дивно, приймаючи в розрахунок завершення достатнє великої фігури від березня місяця 2006 року.

- Остання фігура, сегмент (G), підкоряючи правилам розвитку Рухливого Трикутника і маючи у своєму складі елементи послідовних трійок, як цілком логічної передумови перед сильним падінням, проте, не утворює характерного в цих випадках каналу, що позичається. З огляду на специфіку побудови Нейтральних Трикутників, як проміжної ланки між Сужуючимися Трикутниками, Логічно припустити, що Нейтральні Трикутники не можуть у своїй класифікації бути обмеженими одним стандартним видом, а мати деякі особливості, цілком природно властиві, як Сужуючимся каналам, так і Трикутникам, що розширюються. У представленому варіанті виявлений Нейтральний Трикутник з дотриманням усіх правил у відношенні цієї структури, але з елементом Рухливого Трикутника по відмітних ознаках експансії в хвилях (У) і (D). Особливістю Нейтрального Трикутника, крім сили хвилі (З) є так само тимчасова схожість складових його сегментів. Як мірний стандарт була прийнята хвиля (У), як сама трендова фігура для такого типу Трикутників. У результаті в хвилі (А) отримане близьке тимчасове співвідношення в 38,2%, для хвилі (З) це співвідношення склало 61,8%. Дотримуючи основній логіці Рухливого і Нейтрального Трикутників цілком природно очікувати, що хвиля (Е) не може перевищити 61,8% відновлення стосовно хвилі (D), але і не може бути менш 38,2% . За часом коректування до рівнів 1,3390-1,3440 може бути близька до тривалості хвилі (А), але може мати так само якісь співвідношення до хвилі (D) або бути навіть більш тривалою стосовно цього сегмента.

Резюмуючи вищенаведені спостереження, логічне планування довгострокових продажів не вище діапазону 1,3390-1,3440 з мінімальними рівнями курсу євро відносно курсу долара США 1,294-1,3060

Графік розмітки:

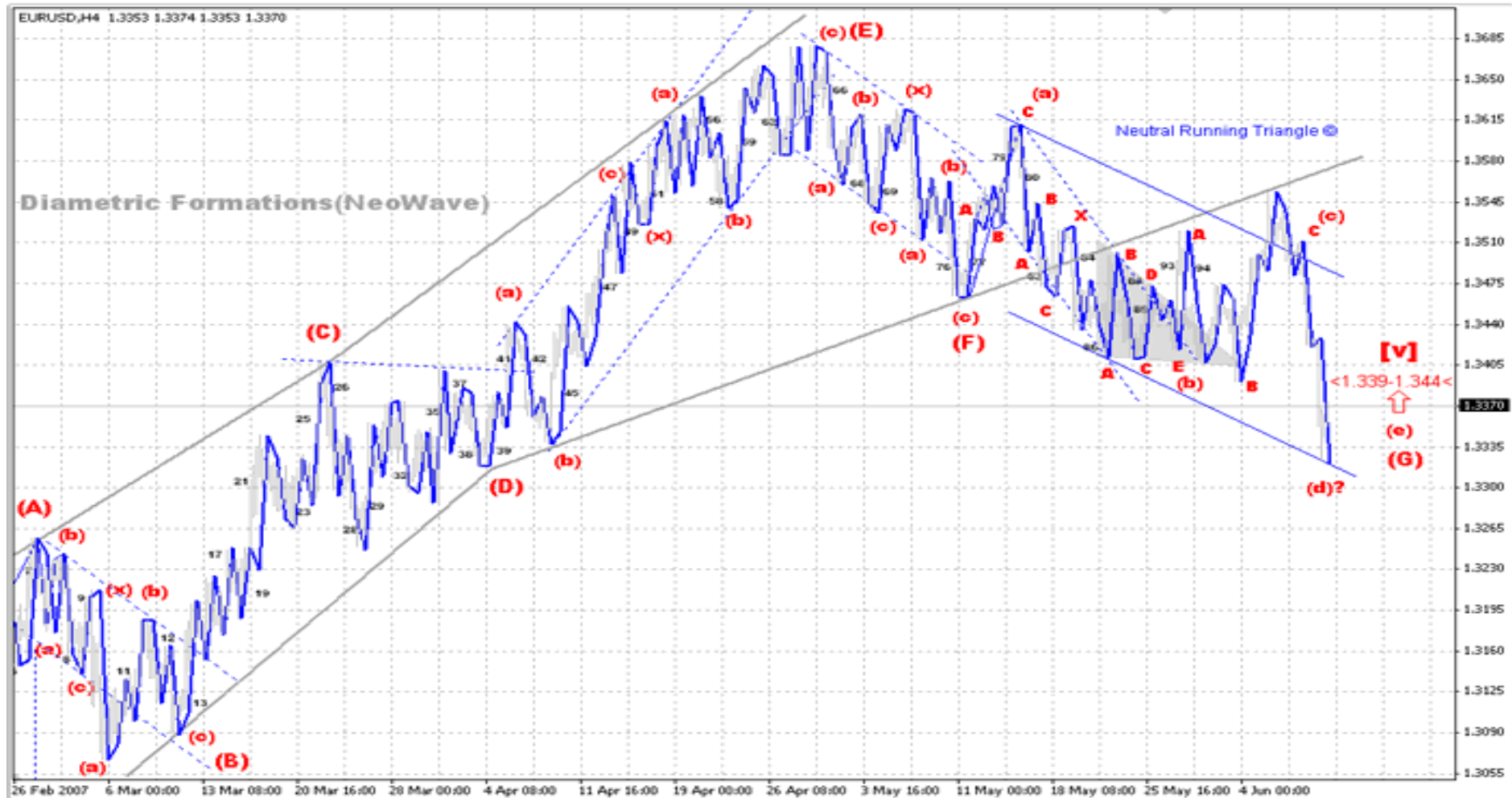

Рис.3.2. – Графік розмітки вивненого аналізу графіку курсу євро по відношенню до курсу долара США у квітні 2007 року

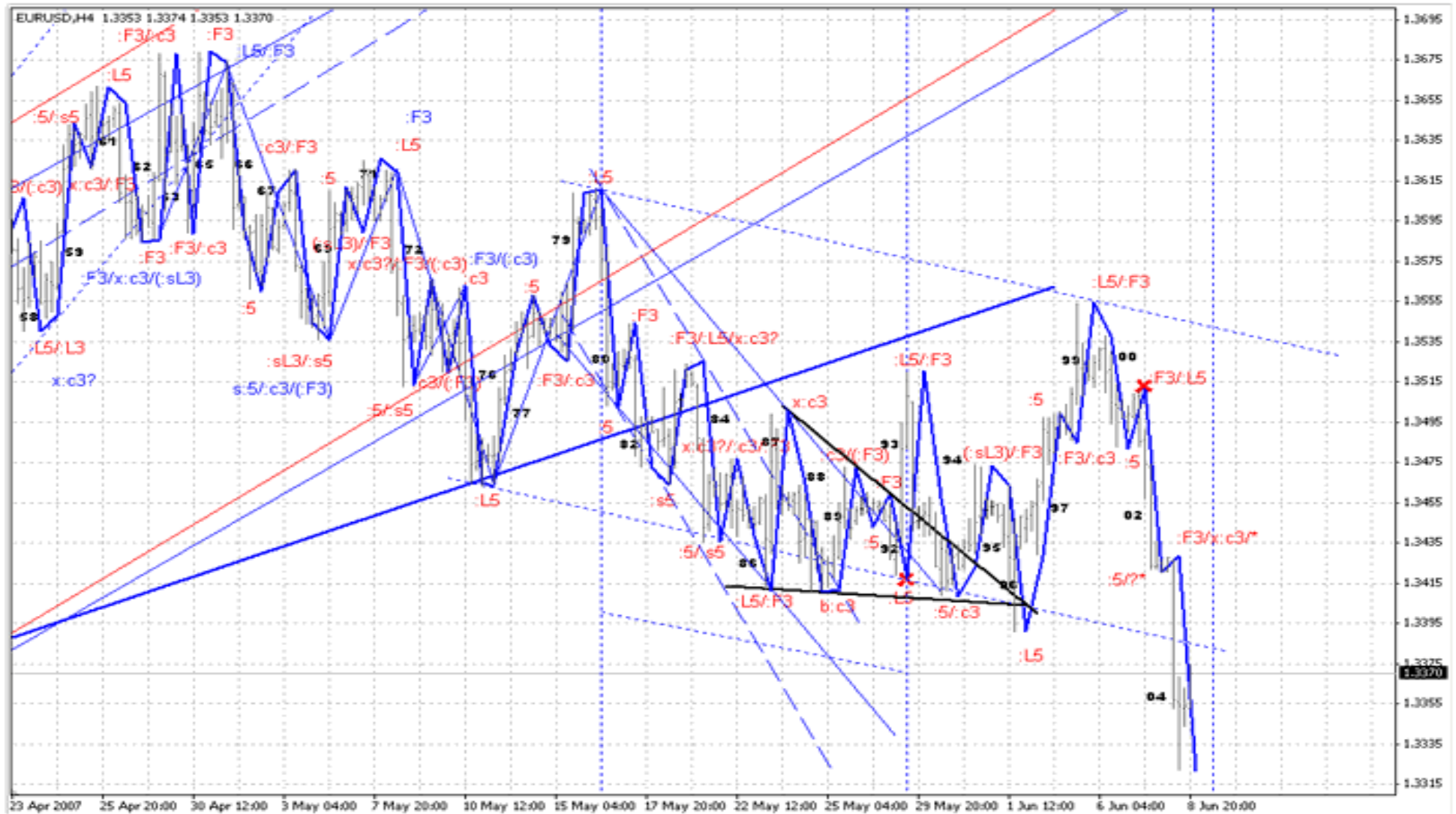

Рис.3.3. – Робочий графік волового аналізу графіку курсу євро по відношенню до курсу долара США у квітні 2007 року

3.2 Дослідження кореляції ринку дорогоцінних металів з іншими ринками

Як показав аналіз 1 розділу – обсяг пропозиції на ринку дорогоцінних металів обумовлений стримуванням за рахунок природної рідкості дорогоцінних металів та неможливості підняти його добуток згідно з ростом цін на ринку. Таким чином, при ажіотажному рості попиту у 2005 – 2007 роках ринок відповідає тільки ажіотажним ростом ціни. Оскільки технічний аналіз ринку золота з кінця 2005 року не може дати пояснення ажіотажному росту попиту на золото, доцільно впровадити для пояснення елементи фундаментального аналізу, тобто виявити кореляційний зв'язок з зовнішніми факторами впливу на попит на ринку золота, якими є:

- зміни в політиці розрахунків за енергоносії на Близькому Сході з переходом накопичення розрахункових доларів США на золото;

- зміни в політиці національних банків країн світу по підвищенню частки дорогоцінних металів в золотовалютних резервах підтримки національних валют;

- зміні в політиці розрахунків транснаціональних промислових корпорацій, які вводять золото в резерви капіталу корпорацій в умовах нестабільності регулюємих курсів розрахункових валют світу;

- перехід на світову розрахункову систему «комп'ютерного золота», тобто повернення через 100 років до системи забезпечення золотом розрахункової комп'ютерної світової валюти («система золотого стандарту»).

Для цього в дипломній роботі виконаємо кореляційно-регресійний аналіз між курсом золота у 2002 – 2007 роках та:

- курсом нафти на світових біржових ринках;

- індексом Доу-Джонса росту промислових гігантів світу.

На графіках рис.3.4 – 3.9 наведені вихідні дані та результати кореляційно - регресійного аналізу, виконані з застосуванням апарату «електронних таблиць» EXCEL – 2003.

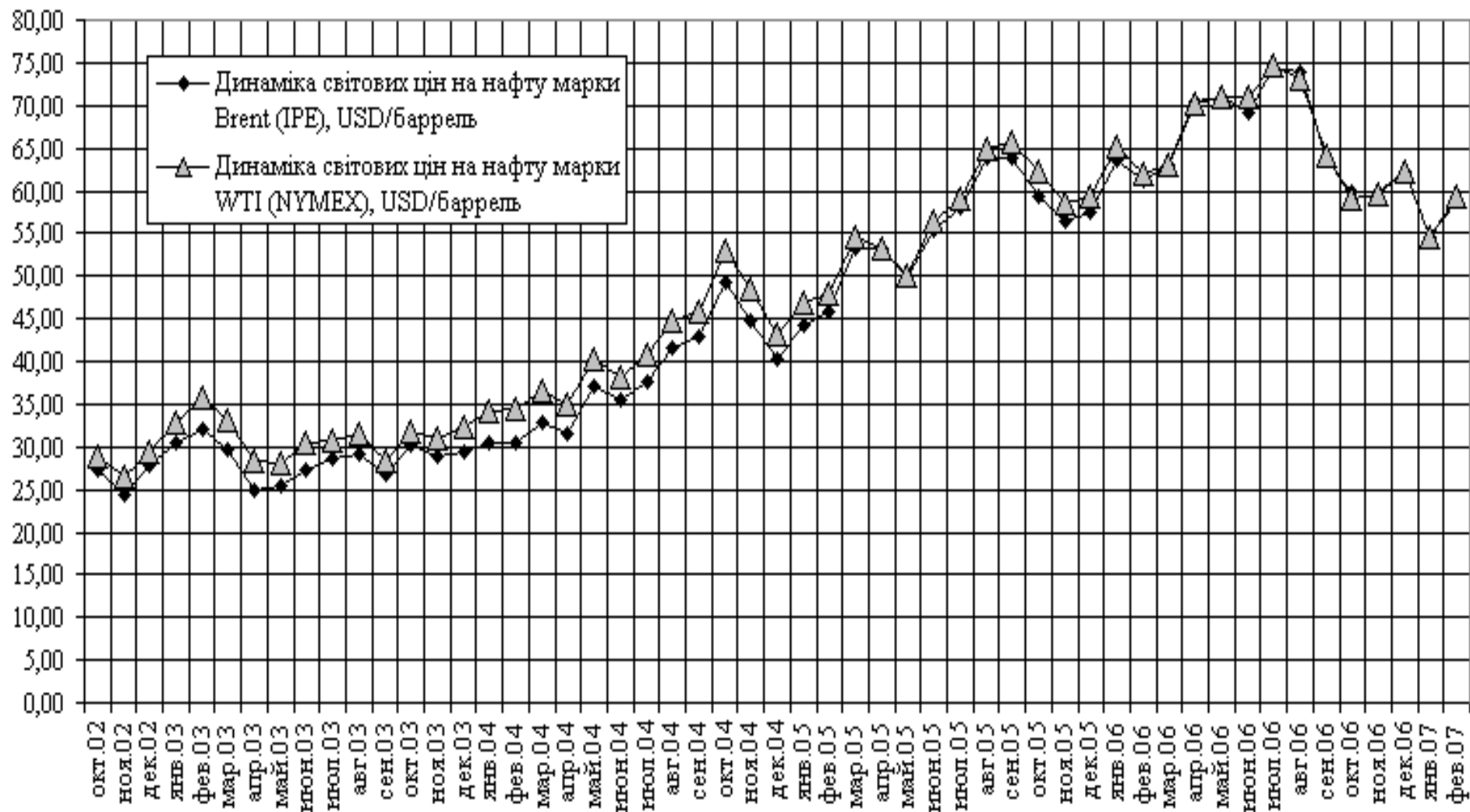

Рис.3.4. – Середньострокова динаміка цін на нафту у 2002 – 2007 роках (ціна 1 бареля в доларах США)

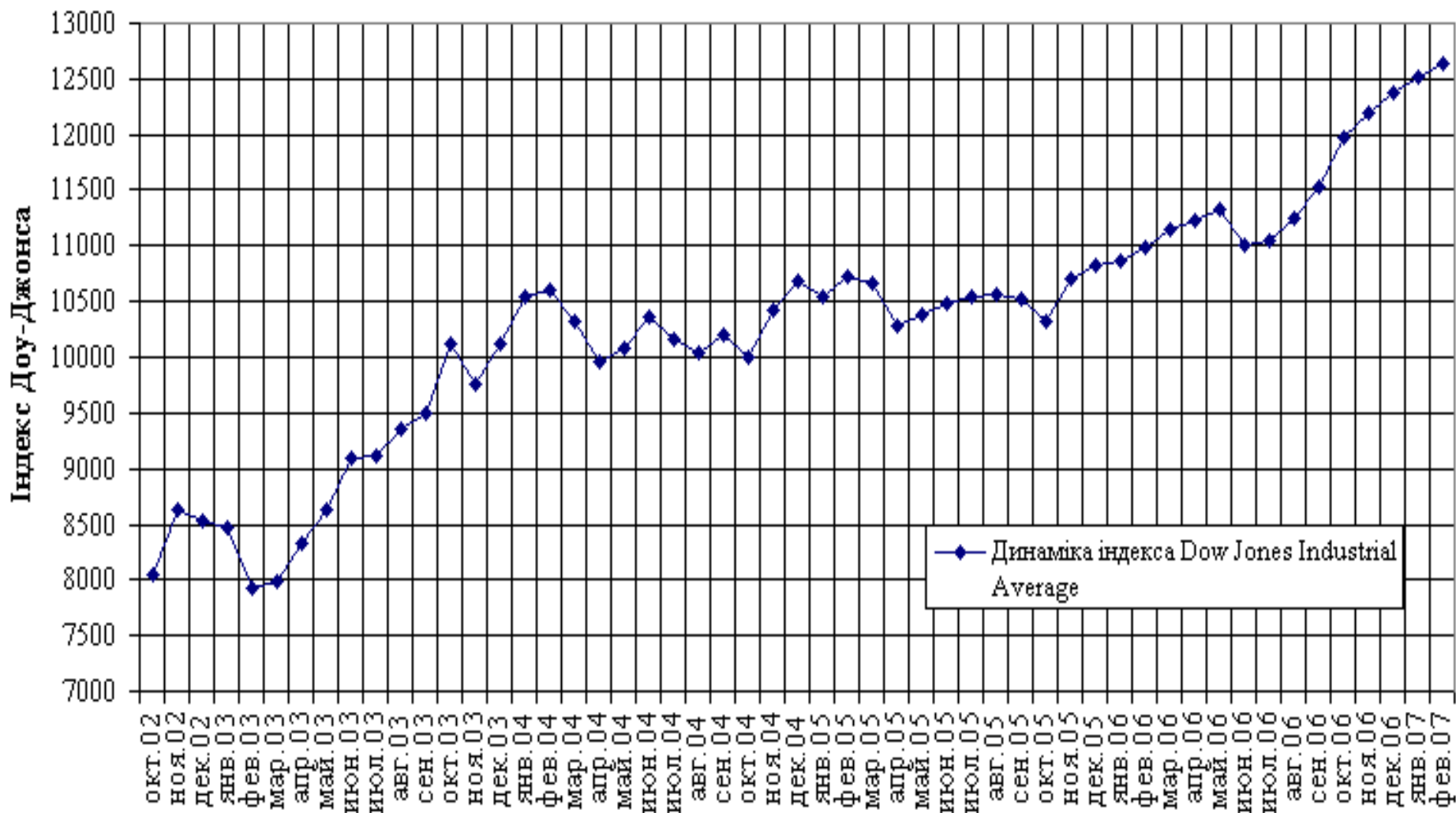

Рис.3.5. – Середньострокова динаміка індексу Доу-Джонса ринку цінних паперів у 2002 – 2007 роках

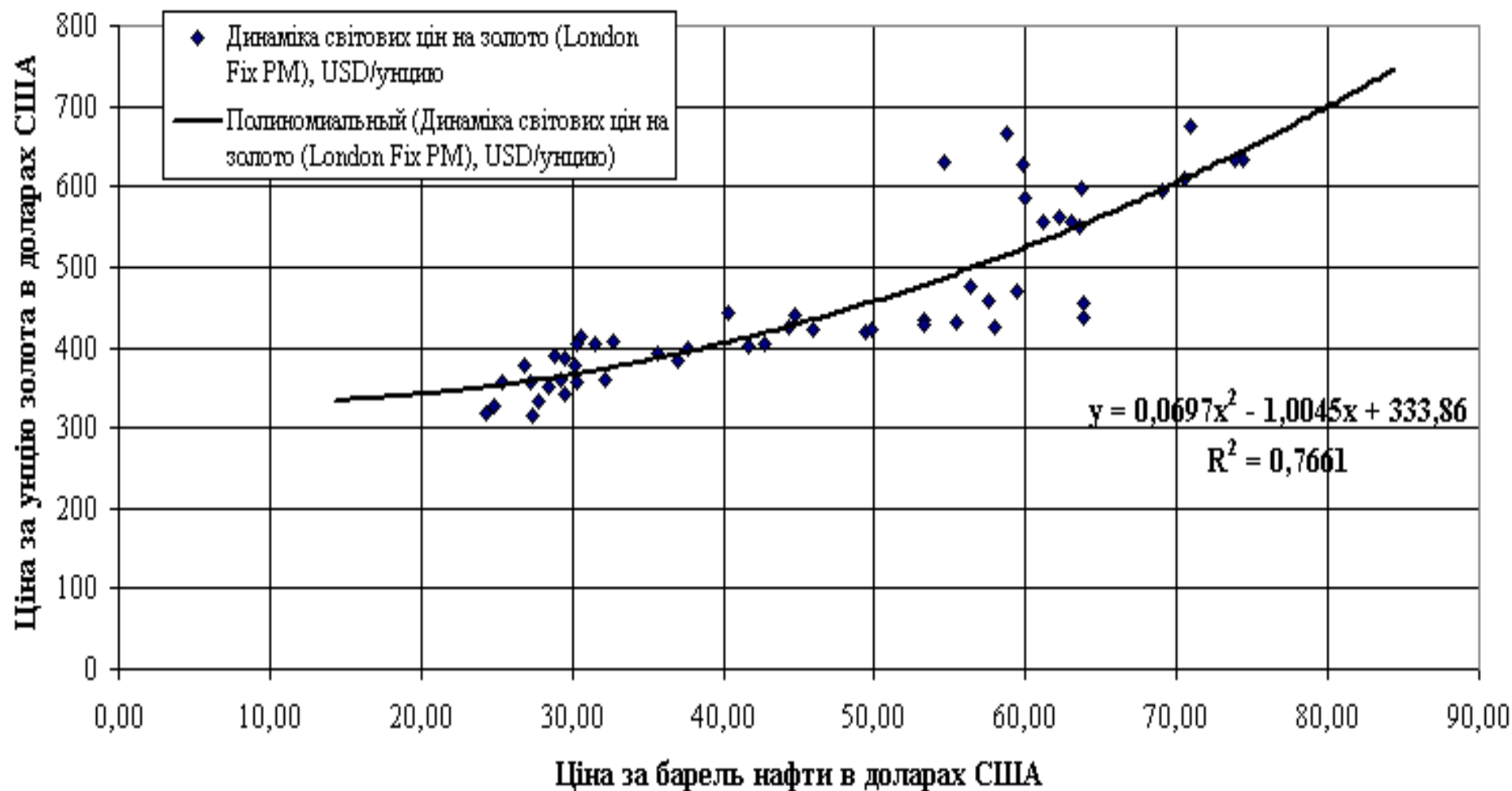

Рис. 3.6. - Кореляційно-регресійний зв'язок цін на золото та цін на нафту у 2002–2006 роках

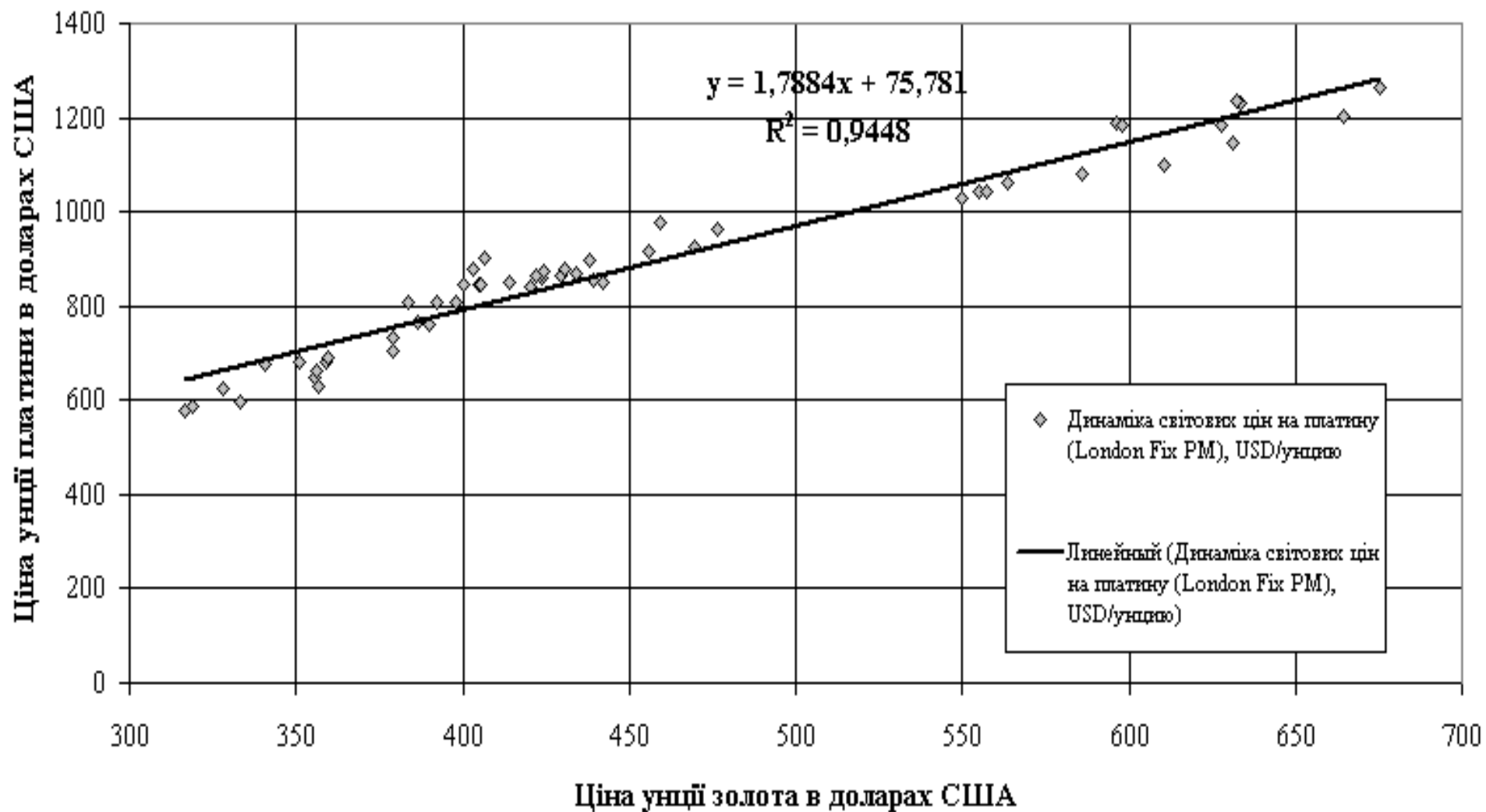

Рис. 3.7. - Кореляційно- регресійний зв'язок цін на золото та цін на платину у 2002 –2006 роках

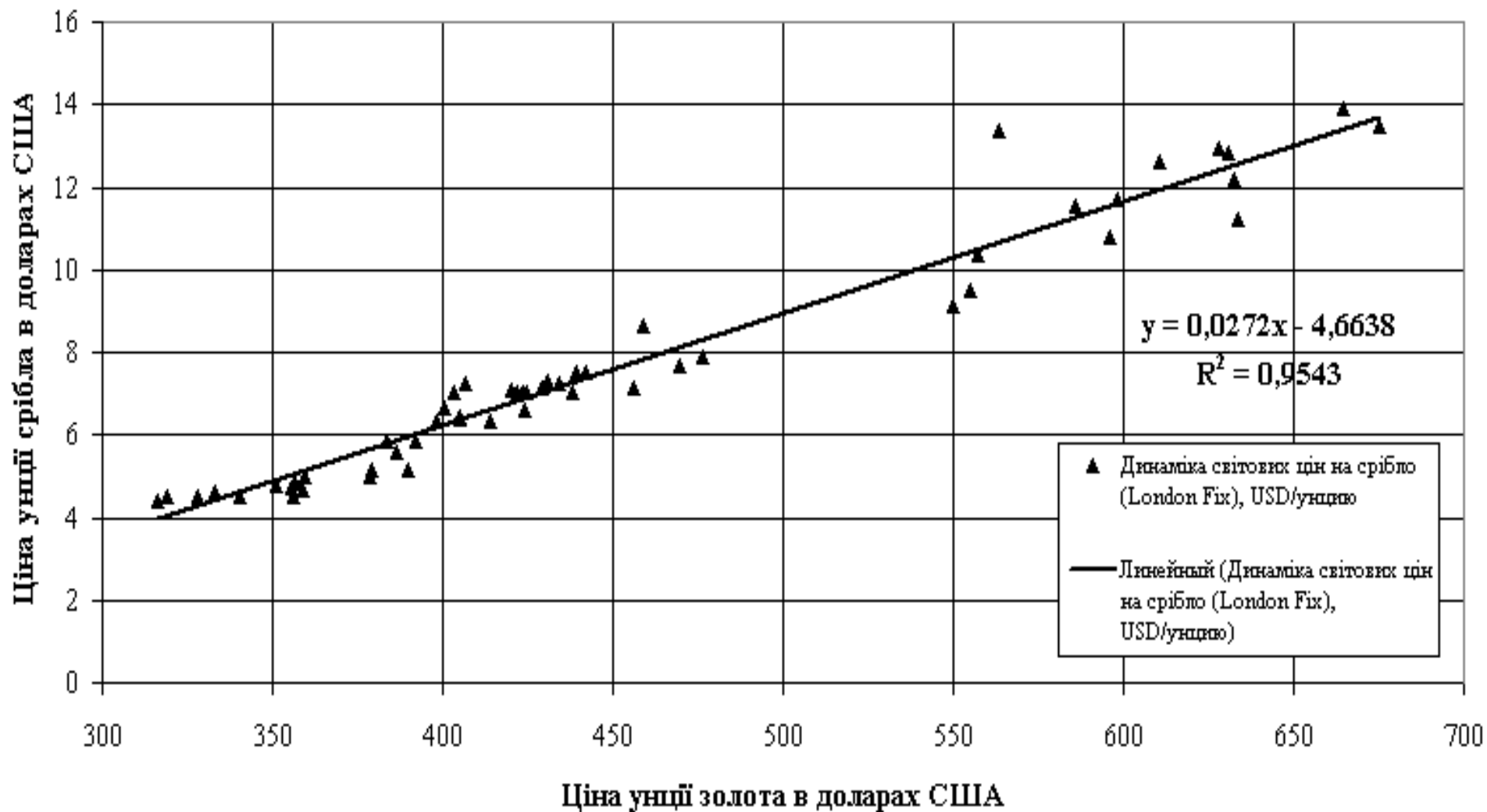

Рис. 3.8. - Кореляційно- регресійний зв'язок цін на золото та цін на срібло у 2002 –2006 роках

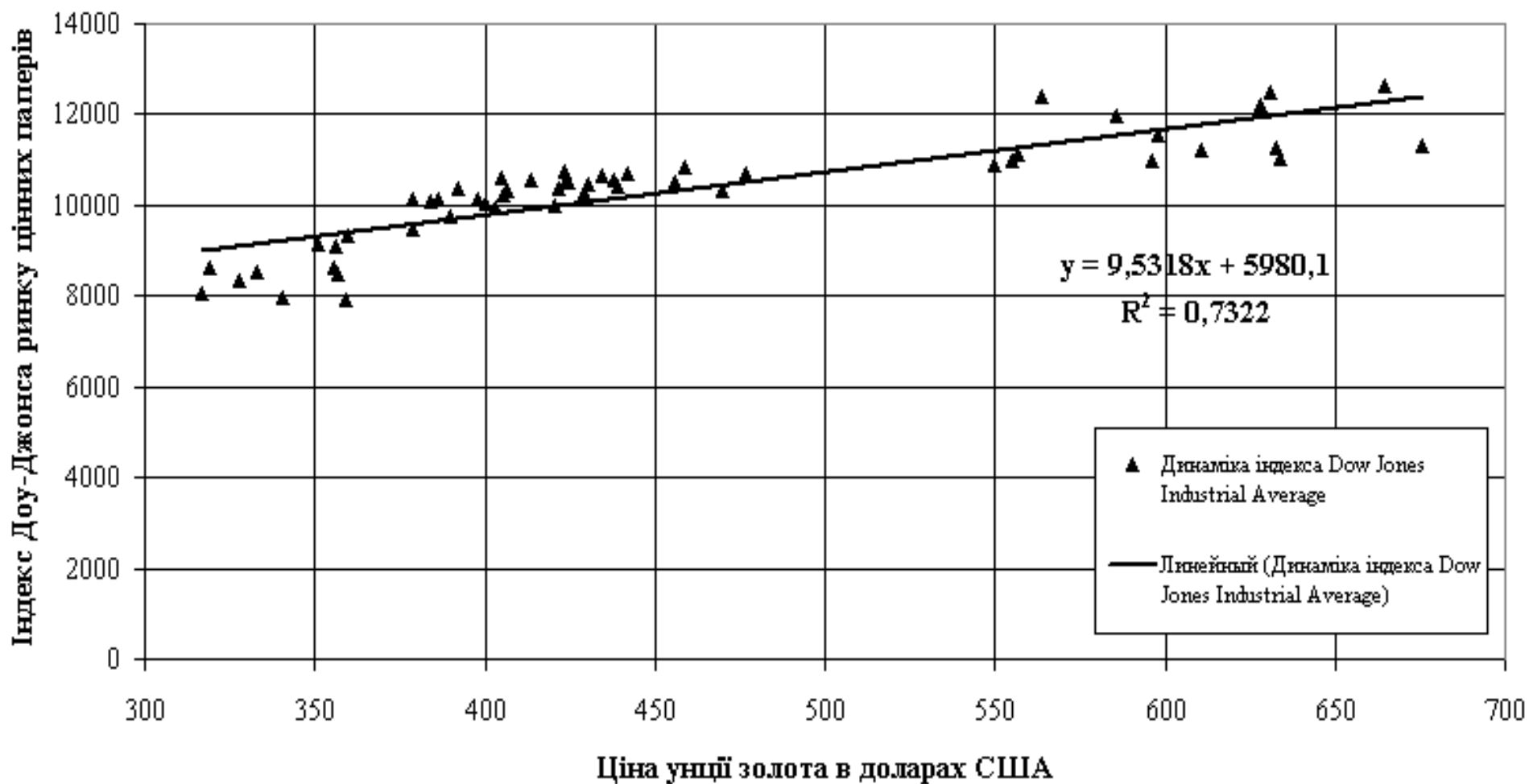

Рис. 3.9. - Кореляційно- регресійний зв'язок цін на золото та індексу Доу-Джонса ринку цінних паперів у 2002 – 2006 роках

Як показують результати кореляційно-регресійного аналізу, наведеного на рис.3.4 –3.9:

1. Кореляційно- регресійний зв'язок цін на золото та цін на нафту у 2002 – 2007 роках описується нелінійним рівнянням (висхідний напрям):

$$Y = 0,0697*x^2 - 1,0045*x + 333,86$$

де Y – курс унції золота в доларах США

x – курс ціни 1 бареля нафти в доларах США

Коефіцієнт кореляції $R^2 = 0,766$ (тобто зв'язок сильний)

2. Кореляційно- регресійний зв'язок цін на золото та індексу Доу Джонса ринку цінних паперів у 2002 – 2007 роках описується лінійним рівнянням (висхідний напрям):

$$Y = 9,5318*x + 5980,1$$

де x – курс унції золота в доларах США

Коефіцієнт кореляції $R^2 = 0,7322$ (тобто зв'язок сильний)

3. Кореляційно- регресійний зв'язок цін на золото та цін на срібло у 2002 – 2007 роках описується лінійним рівнянням (висхідний напрям):

$$Y = 0,0272*x - 4,6638$$

де x – курс унції золота в доларах США

Y – курс унції срібла в доларах США

Коефіцієнт кореляції $R^2 = 0,9543$ (тобто зв'язок дуже сильний)

4. Кореляційно- регресійний зв'язок цін на золото та цін на платину у 2002 – 2007 роках описується лінійним рівнянням (висхідний напрям):

$$Y = 1,7884*x + 75,781$$

де x – курс унції золота в доларах США

Y – курс унції платини в доларах США

Коефіцієнт кореляції $R^2 = 0,9448$ (тобто зв'язок дуже сильний)

Таким чином, проведено дослідження підтверджує зв'язок з зовнішніми факторами впливу на попит на ринку золота, якими є:

- зміни в політиці розрахунків за енергоносії на Близькому Сході з переходом накопичення розрахункових доларів США на золото на фоні політичного конфлікту США в Іраку та Ірані;

- зміні в політиці розрахунків транснаціональних промислових корпорацій, які вводять золото в резерви капіталу корпорацій в умовах нестабільності регулюємих курсів розрахункових валют світу;

- перехід на світову розрахункову систему «комп'ютерного золота», тобто повернення через 100 років до системи забезпечення золотом розрахункової комп'ютерної світової валюти («система золотого стандарту»).

Одночасно, підтверджений сильний кореляційний зв'язок між курсом золота (ведучий курс) та курсами інших дорогоцінних металів – платини та срібла, які практично лінійно наслідують зміни курсів на золото.

ВИСНОВКИ

В дипломній роботі досліджено застосування до ринків дорогоцінних металів кількісних методи прогнозування, які підрозділяються на дві групи істотно різних підходів:

- технічний аналіз,
- фундаментальний аналіз.

Фундаментальний аналіз встановлює зв'язок валютних курсів та, відповідно, курсів дорогоцінних металів з економічною ситуацією і конкурентним положенням торгуючих країн, пояснює мету й інструменти фінансової політики центральних банків, показує співвідношення між різними фінансовими ринками, причини їхніх зльотів і падінь.

Технічний аналіз заснований на впевненості в тому, що «ринок враховує всі», і отже, у поведженні цін уже закладений облік всіх істотних факторів. Якщо ринок дійсно є ринком, то його рух складається як результат рішень великого числа учасників у сумі, і привабливою всією доступною інформацією, що вони використовують у прийнятті рішень про свої операції. Результат цих рішень - поведження ціни, і спостерігаючи можна мати опосередкований доступ до всієї ринкової інформації.

І технічний і фундаментальний аналіз - це статистика ринків. Але фундаментальний аналіз дивиться на ринок із протилежної сторони, ніж технічний. Зміни в економіці торгуючих країн, політичні вибори, що регулюють дії фінансової влади, ті ж природні катаклізми - усе це позначається на курсах дорогоцінних металів. І якщо одні з цих подій неможливо передбачати, то інші є цілком плановими (наприклад, час публікації економічних новин розписано на місяці вперед) або цілком прогнозованими.

Оцінка попиту та пропозиція на ринках дорогоцінних металів у 2006 році:

1. РИНОК ЗОЛОТА. Пропозиція золота в 2006 р., щодо попереднього

року, знизилося на 533 т (15%). При цьому основний спад пропозиції довівся на сектори «видобуток з надр» (зниження на 18%) і «офіційні продажі» (107%). Слід зазначити, що зниження видобутку з надр було обумовлено скороченням добичі металу в таких країнах, як Індонезія (-32%), Канада (-13%), ПАР і Австралія (-6%), США, Росія й Узбекистан (-2%) і ін. Зменшення офіційних продажів було характерно для Центрального банку Німеччини, який не використав свою квоту на продаж золота в 2006 р.

Разом зі зниженням пропозиції золота в 2006 р. скорочується і попит на нього (-368 тон або 11%), головним чином, за рахунок ювелірного виробництва. Цьому є пояснення. Світові ціни на золото в 2006 р. при порівнянні з 2005 р. виросли в середньому на 5 дол./г (35%). При цьому в першому і другому кварталі ювелірна галузь займала вичікувальну позицію з розрахунком на зниження цін. І коли ціни починали падати, поповнювала свої запаси більш дешевою сировиною. Так відбувалося в 3 кварталі 2006 р. Попит збільшився до 614 т і в порівнянні з 2 кварталом цього ж року виріс на 15%.

В інших галузях промисловості, навпроти, спостерігалось невелике збільшення попиту. Це стосується головним чином електроніки (+31 т або 11%), що зв'язано зі збільшенням виробництва цифрової техніки.

На тлі підвищення світових цін золота збільшуються інвестиції в «жовті метали», тим самим відбувається деяка компенсація зниження попиту в інших сферах. З 2004 р. по 2006 р. частка інвестицій у золото в структурі світового попиту зросла з 13,5% до 18,9%. При цьому золото приваблює як для приватних, так і для корпоративних інвесторів (інвестиційних фондів). Так, наприклад, останні в 2006 р. вклали в золото на 2172 млн. доларів більше, ніж у 2005 р., а якщо порівнювати з 2004 р., то - на 3400 млн. доларів.

Висновок. Протягом 2007 р., імовірно все, продовжиться скорочення видобутку золота, а отже, і пропозиції його на світовому ринку. У той же час вторинне виробництво буде компенсувати ці втрати, але ця компенсація також не може постійно збільшуватися, тому що ринок втор

сировини обмежений. На стороні попиту мається двоїстий вплив факторів. При помітному росту цін промислові споживачі будуть скорочувати покупки металу, але в той же час інвестори - активізуватися. І навпаки, при падінні цін на золото промисловість стане збільшувати споживання і тим самим сповільнювати зниження цін, незважаючи на фіксацію прибутку інвесторами і скорочення попиту з їх боку. Таким чином, на рівні попиту існує якась система «стримувань і противаг» або, можна сказати, страхування, що спрацьовує як при росту, так і падінні цін, та не дає ринку дуже різко обвалюватися або рости.

2. РИНОК СРІБЛА. У 2006 р. ринок срібла показав свою гнучкість. Пропозиція металу зросла за рахунок первинного ринку і вторинного виробництва, відреагувавши на дефіцит металу в 488 т (2005 р.) і досить високу ринкову ціну. У результаті перевищення попиту над пропозиціями досягло рівня 2004 р.-1344 т.

Незважаючи на профіцит срібла на ринку, даний метал додавав у ціні. Через це ювелірна галузь знизила попит на 6% (8447 т проти 8982 т у 2005 р.). Промисловість відмовилася від срібла в масі більш 720 т, головним чином за рахунок зниження використання срібла у фотографії (-14% у 2006 р.). Проте, споживання срібла в інших цілях зросло, на виробництво електроприладів і акумуляторних батарей витрачено срібла на 2,5% більше, ніж у 2005 р. Спостерігається підвищення попиту і по інших сферах. Так, інвестиції в срібло на «зростаючому» ринку збільшилися за 2006 рік у 1,69 раза. Трохи виросло використання срібла на карбування монет з 513 (2005 р.) до 522 т. (2006 р.). Хоча в порівнянні з 2004 р. споживання срібла на ці нестатки скоротилося на 753 т.

Висновок. Слід зазначити таку ж тенденцію, про яку згадувалося в матеріалі по золоту. Інвестиції в срібло, імовірно всього, продовжать свій ріст. Срібло, володіючи такими властивостями як відносна дешевина і доступність, залишається дуже привабливим металом.

3. РИНОК ПЛАТИН. Цей ринок в останні роки характеризується

наявністю дефіциту. Платина затребувана на світовому ринку, тоді як пропозиція цього металу, хоча і росте, але досить обмежено. Ріст попиту на платину забезпечується, головним чином, за рахунок промислового виробництва авто каталізаторів. Так, з 2004 по 2006 р. на ці нестатки витрачено більш 294 т металу з щорічним збільшенням споживання в середньому більш ніж на 10%. Ювелірна галузь з кожним роком скорочує споживання платини, порозумівається це, у першу чергу, дорожнечою металу. На цьому тлі скорочується й інвестиційний попит на платину.

Висновок. Спираючись на дані останніх 3-х років, відзначимо, що обсяг попиту та пропозиції на цей метал практично зрівнявся (у 2006 р. пропозиція перевищувала попит тільки на 0,6 т, тоді як, наприклад, у 2004 р. на 4,1 т). У той же час попит на платину при виробництві авто каталізаторів може знизитися за рахунок поступового заміщення більш дорогої платини дешевим паладієм.

4. РИНОК ПАЛАДІЯ. Аналіз ринку паладія вказує на те, що в останні роки спостерігається деяке збільшення постачань металу на світовий ринок з 246 т (2004 р.) до 263 т (2006 р.), що складає 6,9%. І це відбувається при досить низькому ціновому діапазоні паладія.

На стороні попиту в 2006 р. паладій був затребуваний промисловістю (72%), ювелірною галуззю (16,3%) і стоматологією (11,9%). Найбільша витрата паладія підтримується у виробництві авто каталізаторів (близько 50% усього споживання). Варто відзначити, що «виробництво авто каталізаторів» у тім році збільшило попит на паладій з 100,8 т (2005 р.) до 103,8 т (2006 р.), електроніка також додержувалася цього процесу, споживши на 2,8 т метали більше, ніж у 2005 р. Деякі сфери споживання паладія знаходилися в кризі. Так, наприклад, ювелірна галузь скоротила обсяги закупівель паладія на 27,9% з 44,5 тн (2005 р.) до 34,8 тн (2006 г.).

Висновок. Ринок паладія можна охарактеризувати як ринок з великим потенціалом для росту як із промислової точки зору, так і інвестиційної. Судячи з кон'юнктури ринку паладія, коли пропозиція перевищує попит,

імовірність скорочення постачань металу на ринок досить велика. Ціль такого скорочення - збільшення ціни металу, а отже, підвищення прибутковості його постачальників. Понад 50% паладія надходить на світовий ринок з Росії (Норильський Нікель), де мається висока зацікавленість у збільшенні цін.

5. Прогнози цін дорогоцінних металів на 2007 рік

а) ЗОЛОТО. Одне з авторитетних джерел (Scotia Moccatta) у своєму огляді Metal Matters (January 2007) приводить наступний прогноз щодо росту цін. Роль золота в 2007 році буде зростати. Золото купують і інвестори, і спекулянт-ти. У найближчому часі золото може вирости до 700 \$/тр.унц., а потім і до 800 \$/тр. унц.. У більшому ступені це буде залежати від падаючого долара і гальмування розвитку американської економіки.

Відповідно до опитування, проведеному London Bullion Market Association серед 29 експертів і професійних учасників ринку, 15 респондентів також очікують росту цін у 2007 р. до 750 \$/тр. унц.. Середня ціна по 2007 рокові, прогнозована 29 експертами, складе 652 \$/тр. унц. .

Аналітики MKS Finance (Швейцарія) прогнозують середню ціну золота в 652 \$/тр. унц.. При цьому ціни, на їхню думку, будуть знаходитися в межах 580 - 750 \$/тр. унц.. Найбільш сприятливим для росту цін буде 4 квартал 2007 року.

Висновок. Більшість аналітиків сходиться в думці подальшого росту ринку золота. Причому багато прогнозів торкаються ціни в 750 \$/тр. унц.. З іншого боку, будуть і цінові відкоти. Можливо, це відбудеться в 2-м кварталі 2007 р., завдяки сезонним факторам, коли активізується пропозиція, а попит на метал знизиться. Тоді, на спаді цін, самий час здійснювати інвестиції. Але це буде ефективно, якщо вплив інших факторів сильно не позначиться, як відбувалося в 2006 р.

б) СРІБЛО. Відповідно до підсумків голосування експертів - учасників конференції, організованою Лондонською асоціацією ринку дорогоцінних металів, срібло виросте до кінця 2007 р. Середній прогноз цін - 16,1\$/тр.унц..

Прогноз 25 експертів London Bullion Market Association менш оптимістичний середня ціна срібла 12,6 \$/тр.унц.

А. Граф (FGIMC), чий прогноз на 2006 р. виявився найближчим, у 2007 р. очікує середньорічну ціну в 15,5 \$/тр. унц., а діапазон коливань - 12,7 - 18,3\$/ тр. унц. . При цьому ріст цін він зв'язує в першу чергу з високими цінами на золото, спекулятивними інвестиціями і ростом промислового споживання.

Аналітики MKS Finance (Швейцарія) прогнозують коридор для зміни цін срібла - 13,75 - 18 \$/тр. унц. . Вони вважають, що срібло буде самим непередбаченим по ціновій динаміці.

Висновок. Середня ціна на срібло в 2007 р., імовірноше всього, перевищить аналогічний показник 2006 р. не менш чим на 15-20%. Можлива корекція (зниження) цін за рахунок надлишкової пропозиції металу на ринку в 2-м або 3-м кварталі року, але зниження це буде поправним.

в) ПЛАТИНА. Фахівці MKS Finance (Швейцарія) установлюють платині коридор 1050-1450 \$/тр. унц. із середньою ціною 1225 \$/тр. унц..

На основі експертних оцінок фахівців London Bullion Market Association указується мінімальне значення для платини - 1022,7 \$/тр. унц., максимальне - 1361,8 \$/тр. унц..

Scotia Moccatta також позитивно оцінює перспективи ринку платини за рахунок високого попиту з прогнозом 950-1400 \$/тр. унц..

г) ПАЛЛАДІЙ. Експерти London Bullion Market Association - діапазон від 200 \$/тр. унц. до 680 \$/тр.унц..

Ф. Паницутти (Geneva), що дав близький до фактичного прогноз на 2006 р., у 2007 р. сподівається, що паладій буде в межах 300 - 400 \$/тр. унц. із середньою ціною по році - 330\$/тр. унц..

Висновок. Ринок платини і паладія в 2007 р., імовірноше всього, буде рости як з боку попиту, так і з боку пропозиції і з боку цін. Зростаючий ринок привабливий для всіх суб'єктів ринку, у тому числі і для інвесторів. Занепокоєння викликає високий рівень цін на платину, що, хоча і

підтримується попитом, може «проломитися» на перегріві. Поки не наступило моменту масового переходу з платини на паладій у промисловості, ціни на паладій, імовірно всього, будуть стримуватися через відсутність масового попиту. Коли такий перехід почнеться, а всі передумови до цього є, ціни на паладій кинуться нагору, ціни на платину трохи ослабнуть.

Таким чином, можна зробити загальний висновок, що інтерес до ринку дорогоцінних металів у найближчі роки не пропаде. Перспективи руху цін залучать на цей ринок засобу приватних і інституціональних інвесторів, що прискорить ціновий підйом по основних видах металу. Корекції на ринку також не уникнути, вона буде періодично виявлятися. Але це буде лише знаком до початку здійснення інвестицій для багатьох інвесторів, що не бояться вкладати кошти в дорогоцінні метали, розглядаючи їх як вічні цінності, що не зникають при банкрутстві компаній і країн, інфляції і фінансових криз.

Для прогнозу котирувань золота найближчим часом звертає увагу зв'язок цін золота і нафти. За останні 50 років ціни на золото і нафту рухалися практично синхронно - кореляція між рядами позитивна і складає більш 80%. За цей час, середня ціна нафти в золотому вираженні дорівнювала 0,07 унції/барель. Однак, у результаті недавнього злету цін на нафту, співвідношення відхилилося далеко від цього середнього числа. У той час як ціни на нафту досягли небувалого максимуму більш \$60 за барель, ціна на золото одночасно не пішла в ногу з цінами на нафту. При ціні на нафту в \$60 за барель, ціни на золото повинна була б бути вище \$850 за унцію. Деякі експерти думають, що через два-три роки ціна нафти досягне оцінки в \$100 за барель. У цьому випадку ціна золота повинна досягти оцінки \$1500 за унцію.

Фундаментальна причина сучасного підняття обсягів реалізації і подорожчання золота полягає в тім, що значення американської валюти як світового резервного активу виявилось під сумнівом. Останнім часом у наукових і політичних колах виникли настрої на користь відновлення в тій чи

іншій формі грошових функцій золота.

Двадцятидоларова золота монета США важила одну унцію(31,1 г.) і була еквівалентною 20-доларовій паперовій купюрі на початку минулого сторіччя. Сьогодні вартість тієї золотої монети — більше 700 доларів. Тобто у валюти США залишилася одна тридцята частина початкової ціни.

Проведений в дипломному проекті технічний аналіз ринку золота на базі фактичних даних по фіксіну курсу золота на Лондонській біржі за перші 5 місяців 2007 року показав:

- в перші 5 місяців 2007 року ринок золота характеризується класичним висхідним трендом з двома піками, при чому другий пік має більше значення, ніж перший. Лінія підтримки характеризується ростом з рівня 605 доларів за 1 унцію золота (1 січня 2007) до 655 доларів за 1 унцію золота (25 травня 2007), лінія опору характеризується ростом з рівня 640 доларів за 1 унцію золота (1 січня 2007) до рівня 690 доларів за 1 унцію золота (5 травня 2007).

- як показують результати аналізу, побудована поліноміальна регресія має високу ступінь кореляційного зв'язку ($R^2=0,88$, що більше значення $0,75$, характеризую чого рівень сильної кореляції). Прогноз на 10 днів вперед показує продовження висхідної тенденції курсу з виходом на третій пік курсу з початку 2007 року, тобто можливий сигнал трейлерам про підготовку до продажу золота, купленого на спаді цін з 5-го по 25-е травня 2007 року.

Аналіз осередненого графіка середньомісячних курсів золота за 2002 – 2007 рік (за 5 років) показав, що у 2002 –2005 роках можна ідентифікувати 10-11 місячний цикл максимумів курсу та загальний висхідний тренд, але з кінця 2005 року на ринку золота діють інші фактори, тобто циклічний підхід технічного аналізу для ринку золота на сучасному етапі застосовувати недоцільно.

Як показують результати проведеного кореляційно-регресійного аналізу:

1. Кореляційно - регресійний зв'язок цін на золото та цін на нафту у

2002 – 2007 роках описується нелінійним рівнянням (висхідний напрямок). Коефіцієнт кореляції $R^2 = 0,766$ (тобто зв'язок сильний)

2. Кореляційно - регресійний зв'язок цін на золото та індексу Доу Джонса ринку цінних паперів у 2002 – 2007 роках описується лінійним рівнянням (висхідний напрямок) коефіцієнт кореляції $R^2 = 0,7322$ (тобто зв'язок сильний)

3. Кореляційно - регресійний зв'язок цін на золото та цін на срібло у 2002 – 2007 роках описується лінійним рівнянням (висхідний напрямок) коефіцієнт кореляції $R^2 = 0,9543$ (тобто зв'язок дуже сильний)

4. Кореляційно - регресійний зв'язок цін на золото та цін на платину у 2002 – 2007 роках описується лінійним рівнянням (висхідний напрямок). Коефіцієнт кореляції $R^2 = 0,9448$ (тобто зв'язок дуже сильний)

Таким чином, проведене в дипломному проекті дослідження підтверджує зв'язок з зовнішніми факторами впливу на попит на ринку золота, якими є:

- зміни в політиці розрахунків за енергоносії на Близькому Сході з переходом накопичення розрахункових доларів США на золото на фоні політичного конфлікту США в Іраку та Ірані;

- зміні в політиці розрахунків транснаціональних промислових корпорацій, які вводять золото в резерви капіталу корпорацій в умовах нестабільності регулюємих курсів розрахункових валют світу;

- перехід на світову розрахункову систему «комп'ютерного золота», тобто повернення через 100 років до системи забезпечення золотом розрахункової комп'ютерної світової валюти («система золотого стандарту»).

Одночасно, підтверджений сильний кореляційний зв'язок між курсом золота (ведучий курс) та курсами інших дорогоцінних металів – платини та срібла, які практично лінійно наслідують зміни курсів на золото.

Практична цінність отриманих в бакалаврському дослідженні результатів полягає в виявленні основних тенденцій та правил прогнозування цін на ринку дорогоцінних металів. Так на фоні глобалізації світового ринку

основним фактором довгострокового впливу на ринку дорогоцінних металів є результати фундаментального аналізу, тобто ціни на золото знаходяться в сильному кореляційному зв'язку з цінами на енергоносії, імпортує мі основними промисловими країнами світу, та рівнем промислового індексу Доу-Джонса по стану діяльності основних корпорацій світу. В той же час короткострокові тенденції ринку для трейдерів добре описуються механізмами технічного аналізу ринку дорогоцінних металів, тобто рух ринку за 5 місяців 2007 року описується класичним висхідним трендом Доу Джонса з послідовними пиками цін, де кожний наступний пік за величиною є більше попереднього, а лінії підтримки та опору є основою для довгострокового прогнозу коридору можливих цін для ф'ючерсної торгівлі та хеджування.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. ЗАКОН УКРАЇНИ «Про державне регулювання видобутку, виробництва і використання дорогоцінних металів і дорогоцінного каміння та контроль за операціями з ними» // від 18 листопада 1997 року N 637/97-ВР(Із змінами і доповненнями, внесеними Законами України станом від 3 лютого 2004 року N 1416-IV)
2. ЗАКОН УКРАЇНИ «Про Національний банк України» / від 20 травня 1999 року N 679-XIV (Із змінами і доповненнями, внесеними Законами України станом від 3 лютого 2004 року N 1416-IV)
3. Положення про здійснення уповноваженими банками операцій з банківськими металами та внесення змін до деяких нормативно-правових актів Національного банку України //Постанова Правління Національного банку України від 6 серпня 2003 року N 325 (Із змінами і доповненнями, внесеними постановами Правління Національного банку України станом від 17 листопада 2004 року N 555)
4. Про затвердження Положення про порядок надання фінансових послуг ломбардами // Розпорядження Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 26 квітня 2005 року N 3981
5. Інструкція про порядок реєстрації в Державній пробірній службі відбитків іменників - спеціальних знаків, що засвідчують виготовлювачів ювелірних та побутових виробів з дорогоцінних металів //Наказ Міністерства фінансів України від 16 жовтня 2001 року N 466 (Із змінами і доповненнями, внесеними наказом Міністерства фінансів України від 14 серпня 2003 року N 500)
6. ІНСТРУКЦІЯ ПРО ПЕРЕМІЩЕННЯ ВАЛЮТИ УКРАЇНИ, ІНОЗЕМ-НОЇ ВАЛЮТИ, БАНКІВСЬКИХ МЕТАЛІВ, ПЛАТІЖНИХ ДОКУМЕНТІВ, ІНШИХ БАНКІВСЬКИХ ДОКУМЕНТІВ І ПЛАТІЖНИХ КАРТОК ЧЕРЕЗ МИТНИЙ КОРДОН УКРАЇНИ // Постанова Правління Національного банку України від 12 липня 2000 року N 283 (Із змінами і доповненнями, внесеними постановами Правління Національного банку України станом від 12 серпня

2005 року N 289)

7. Про затвердження Правил комісійної торгівлі ювелірними виробами з дорогоцінних металів, дорогоцінного каміння, дорогоцінного каміння органогенного утворення та напівдорогоцінного каміння // Наказ Міністерства фінансів України від 27 жовтня 2004 року N 67

8. Правила торгівлі іноземною валютою // Постанова Правління Національного банку України від 10 серпня 2005 р. N 281

9. Базовый индекс капитала. Обзор индикаторов мировых фондовых рынков//Александр Красоткин boss@bic.ru, Наталья Попова <mailto:boss@bic.ru>

10. Басов А.И. Роль золота и других драгоценных металлов в составе золотовалютных резервов // Финансы и кредит, № 3(117), 2003, стр. 19 - 24.

11. Борисов С.М. Мировой рынок золота : Новый этап развития // Деньги и кредит, №8, 2004, стр. 32 – 41.

12. Борисов С.М. Мировой рынок золота (статистические материалы 1971 – 2000 г.г.) // Статистическое приложение к журналу «Деньги и кредит», 2004, - 22 с.

13. Буренин А.Н. Рынок ценных бумаг и производных финансовых инструментов: Учебное пособие — М.: 1 Федеративная Книготорговая Компания, 1998. —352 с.

14. Вейсвеллер Р. Арбитраж. Возможности и техника операций на финансовых и товарных рынках. - М.: «Церих-ПЭЛ», 1995. - 208 с.

15. Вернер Н. Золота лихоманка Український діловий тижневик "Контракти", № 20 від 14-05-2007

16. Вэйтилингэм Р. Руководство по использованию финансовой информации. М.: Финансы и статистика, 1999. - 400 с.

17. Глен Нілі Майстерність аналізу Хвиль Еліота.- К.: "А.С.К.", 2001

18. Демарк Т. "Технічний аналіз, нова наука". Москва, "Діаграма", 1997.

19. Джон Дж.Мэрфи "Технічний аналіз ф'ючерсних ринків: теорія і практика". Видавництво "Сокіл", 1996.

20. Джонсон Матти: Платина 2006 // [http:// www.billion.ru](http://www.billion.ru)
21. Кузнецов С.Г. Роль золота в сучасній економіці // Вісник Київського національного університету, серія «Економіка», № 72, 2004, стор.17 – 19.
22. Лиховидов В.Н. ФУНДАМЕНТАЛЬНЫЙ АНАЛИЗ МИРОВЫХ ВАЛЮТНЫХ РЫНКОВ (МЕТОДЫ ПРОГНОЗИРОВАНИЯ И ПРИНЯТИЯ РЕШЕНИЙ). - г. Владивосток — 1999 г. — 234 с
23. Международные валютно-кредитные и финансовые отношения / под редакцией Л.Н.Красавиной – М.: «Финансы и статистика», 2001
24. Міжнародні валютно-кредитні відносини: Підручник під редакцією А.С. Філіпенка- Київ: Либідь”,1997.
25. Мировая экономика: Учебник / под редакцией А.С.Булатова – М.: Изд-во «ЮРИСТЪ», 2001
26. Обзор «Драгоценные металлы 2007» (Маркетинговое исследование) // <http://WWW.RESTKO.RU>
27. Основы международных валютно-финансовых и кредитных отношений: учебник./ Под ред Круглова В.В. – М.:ИНФРА-М, 1998.
28. Роберт В.Колби і Томас А.Мейерс "Енциклопедія технічних індикаторів ринку". Видавничий будинок "Альпина", 1998.
29. Рибалкін В.Е. Міжнародні економічні відносини .- М., ЗАО “Синтез” , 1998
30. Рынок драгоценных металлов. Аналитический обзор // Газета «Банкнота», №4 (111) АПРЕЛЬ, 2007, <HTTP://WWW.BANKNOTA.ZUBSB.RU>
31. Святненко А. Золоті інвестиції. Коштовні метали торік стали третім за дохідністю фінансовим інструментом українців // «Дзеркало тижня», № 7 (636) 24 лютого — 2 березня 2007
32. Сорос Дж. Алхимия финансов. - М.: «ИНФРА-М», 1998. - 416 с.
33. Строгов В.В. Предоставление финансовой информации в глобальной сети Internet // Информационное агентство «Финмаркет», 2006
34. Стивен Б. Акелис Технический анализ от «А» до «Я» (Полный набор инструментов торговли от абсолютного индекса ширины до японских

свечей). – М.: «Диаграмма», 1999. – 458 с.

35. Стив Нисон "Японські свічі: графічний аналіз фінансових ринків". Москва, "Діаграма", 1998.

36. Суэтин А.А. Международный рынок золота // Аудитор, №1, 2004 – стр.39-44.

37. Шумловский С. Столетие платины. Эволюция ценообразования металлов платиновой группы // «Драгоценные металлы и камни» №1, 2007 – Интернет-сайт «Металлы Евразии»

38. Эддоус М., Стэнсфилд Р. Методы принятия решений. -М.:»ЮНИТИ», 1997

39. Энг М.В., Лис Ф.А., Мауер Л.Дж. Мировые финансы. -М.: «ДеКА», 1998

40. Элдер А. Основы биржевой торговли (Учебное пособие для участников торгов на мировых биржах).

41. Эрлих А. "Технічний аналіз товарних і фінансових ринків". – М.: "Инфра М" 1996.